ТӨВ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ТӨВ АЙМГИЙН ХҮН АМ, ӨРХИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ 2014 ОН

Танилцуулгын агуулга

- Нэр томъёоны тайлбар
- Оршил
- Танилцуулгын зорилго
- Танилцуулгын аргачлал
- ХАЗ-н үзүүлэлтүүдийн өнөөгийн байдал
- Хүн амын өсөлт
- Төрөлт, нас баралт
- Судалгаа
- Дүгнэлт, санал

I. Нэр томъёоны тайлбар, тодорхойлолт

Суурин хүн ам=тухайн сум, дүүргийн (баг, хорооны) нутаг дэвсгэрт 6 сараас дээш хугацаагаар оршин суугаа бүх хүн ам+оны эцэст сум, дүүргийн (баг, хорооны) нутаг дэвсгэрт байхгүй боловч 6 сарын дотор орон нутагтаа эргэж ирэх түр эзгүй хүн. Оны эхний хүн ам+(төрсөн хүүхдийн тоо-нас барсан хүний тоо)+(шилжиж ирсэн хүний тоо-шилжиж явсан хүний тоо)=оны эцсийн хүн амын тоо

Өрх-ураг төрлийн болон гэр бүлийн холбоотой нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын бусад хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг хэлнэ.

Нэг өрхөд ногдох хүний тоо. Нэг өрхөд ногдох хүний тоог тодорхойлохдоо өрхөд тооллогдсон хүний тоог өрхийн тоонд харьцуулна.

Хүн амын байршил: Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай Монгол Улсын хуулинд: **Хот**-гэдэгт 15000-аас доошгүй оршин суугчидтай, тэдгээрийн дийлэнх хувь нь үйлдвэр, үйлчилгээний салбарт ажилладаг, хот бүрдүүлэгч дэд бүтэц хөгжсөн, өөрийн удирдлага бүхий суурин газрыг;

Тосгон гэдэгт: 500-15000 хүртэл оршин суугчтай, хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэл, тээвэр, аялал жуучлал, худалдаа зэрэг салбарын аль нэг нь хөгжсөн өөрийн удирдлага бүхий суурин газрыг ;

Хүйсийн харьцаа: Хүйсийн харьцаа гэсэн үзүүлэлт нь 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоог илэрхийлдэг.

Хүн ам зүйн ачаалал: Хүн ам зүйн ачаалал гэсэн үзүүлэлт нь 0-14 насны болон 65, түүнээс дээш настай хүн амын тоог 15-64 насны хүн амын тоонд харьцуулсан харьцааг илэрхийлдэг

Б. Хүн амын ердийн хөдөлгөөн:

Төрөлтийн ерөнхий коэффициент. Энэ үзүүлэлт нь тухайн жилд 1000 хүн амд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд амьд төрсөн хүүхдийн тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулж тооцдог.

Төрөлтийн тусгай коэффициент: Төрөх насны буюу (15-49 насны) 1000 эмэгтэйчүүдэд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг үзүүлэлт юм.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент: Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоог мөн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдэд харьцуулсан харьцааг хэлнэ.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент: Нас барсан хүний тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулсан харьцаа бөгөөд энэ үзүүлэлт нь 1000 хүн амд ногдох нас баралтын тоог илэрхийлнэ.

Насны бүлэг дэх нас баралтын коэффициент:Тухайн насны бүлэгт нас барсан

хүний тоог мөн насны бүлгийн хүн амд харьцуулсан харьцаа юм.

Нялхасын нас баралтын коэффициент: Нэг хүртэл насандаа нас барсан хүүхдийн тоог тухайн жилд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаагаар илэрхийлдэг үзүүлэлт юм.

Гэрлэлтийн ерөнхий коэффициент: Иргэний гэр бүлийн байгууллагад тухайн жилд бүртгүүлсэн, гэрлэлтийн баталгаатай хүмүүсийг "Батлуулсан гэр бүлтэй" буюу гэр бүлтэй гэнэ.

Шилжилт хөдөлгөөн: "Иргэний бүртгэлийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 25 дугаар зүйл, Монгол Улсын засгийн газрын 2002 оны 214 дүгээр тогтоолоор батлагдсан журманд "Иргэн байнга оршин сууж байгаа засаг захиргааны нэг нэгжээсээ нөгөөд 180 хоногоос дээш хугацаагаар оршин суухыг бүрмөсөн шилжин суурьших, 180 хоног ба түүнээс доош хугацаагаар оршин суухыг түр шилжин суурьших гэнэ"

26 дугаар зүйлд "Иргэнийг аймгаас аймагт, аймгаас нийслэлд, нийслэлээс аймагт шилжин суурьших хөдөлгөөнийг зохицуулж бүртгэх, мэдээлэх ажлыг аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар эрхэлнэ. Иргэнийг аймаг, нийслэлийн дотор шилжин суурьших хөдөлгөөнийг зохицуулж бүртгэх, мэдээлэх ажлыг сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газар бүртгэж, мэдээлэх ажлыг хариуцна" гэж тус тус заажээ.

Бүтэн өнчин хүүхэд-гэдэгт эцэг, эх нь хоёул нас барсан, хагас өнчин хүүхэд гэдэгт эцэг, эхийн аль нэг нь нас барсан хүүхдийг бүртгэнэ.

Бутач хүүхэд болон гэр бүл салалтаас болж, эцэг, эхийнхээ аль нэгэнтэй нь амьдарч байгаа эцэг, эх нь энх тунх байгаа хүүхдүүдийг өнчин гэж үзэхгүй юм.

"Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай" Монгол Улсын хуулийн 15 дугаар зүйлийн 2-т "Бүтэн өнчин, тахир дутуу, нэн ядуу, хараа хяналтгүй, садар самуун, хүчирхийлэл, доромжлолын улмаас сэтгэл санааны болон бие махбодийн хохирол хүлээсэн хүүхдийг хүнд нөхцөлд байгаа хүүхэд гэж үзнэ""Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай" Монгол Улсын хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1-д "Байгалийн гамшиг, гоц халдварт өвчин, нийтийг хамарсан гэнэтийн осол, зэвсэгт мөргөлдөөнд өртсөн хүүхдийг онцгой нөхцөлд байгаа хүүхэд гэж үзнэ"

16 хүртэл настай хүүхэдтэй, гэр бүлгүй хүний тоо-эцэг эх, хамаатан садангийн алинтай нь хамт амьдардгийг харгалзахгүйгээр бүгдийг хамруулна (эрэгтэй, эмэгтэй)

Өрх толгойлсон хүний тоо: Гэр бүлгүй өрхийн тэргүүлэгчдийн тоог хүйсээр ялгаж гаргана.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн-тоонд хүүхэдтэй эсэхийг үл харгалзан эмэгтэй тэргүүлэгчтэй өрхийг;

Эрэгтэй тэргүүлэгчтэй өрхөд гэр бүлгүй, өрхөө толгойлон амьдарч байгаа эрэгтэйчүүдийг хүүхэдтэй эсэхийг үл харгалзан хамруулна.

“Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай” Монгол Улсын хуулийн 3 дугаар зүйлд “Бие махбодь, оюун санаа, сэтгэл мэдрэл, мэдрэхүйн байнгын согог нь бусад төрлийн бэрхшээлтэй нийлсний улмаас бусдын адил нийгмийн амьдралд оролцох чадвар нь хязгаарлагдсан хүнийг "хөгжлийн бэрхшээлтэй" гэж ойлгоно.”

Энэ хуулийн 4 дүгээр зүйл, “Нийгмийн даатгалын тухай” Монгол Улсын хуулийн 29 дүгээр зүйлд “…Хөгжлийн бэрхшээлтэйг тухайн иргэний оршин суугаа аймаг, сум, дүүргийн эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комисс тогтооно…”

Өрхийн зарим үзүүлэлт: Нийт өрхөөс 8 ба түүнээс дээш ам бүлтэй өрх, 16 хүртэл насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхүүдийг тусгайлан гаргасан. Мөн өндөр настай ганц бие амьдарч байгаа 60 ба түүнээс дээш настай эрэгтэй, 55 ба түүнээс дээш настай эмэгтэйг тусгайлан, Нийгмийн даатгалын болон аж ахуйн нэгж байгууллагаас ямар нэг тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоогдоогүй өндөр настай хүний тоог гаргахдаа эрэгтэй 60 ба түүнээс дээш насныхныг, эмэгтэйг 55 ба түүнээс дээш насныхныг хамруулан гаргасан.

Эдийн засгийн бүсэд:

Төвийн бүс - Алтанбулаг, Баян-Өнжүүл, Баянцагаан, Сэргэлэн, Зуунмод .

Хойд бүс - Аргалант, Батсүмбэр, Баянцогт, Баянчандмань, Борнуур, Жаргалант, Сүмбэр.

Зүүн бүс - Архуст, Баян, Баяндэлгэр, Баянжаргалан, Мөнгөнморьт, Эрдэнэ.

Баруун бүс - Баянхангай, Бүрэн, Дэлгэрхаан, Заамар, Лүн, Өндөрширээт, Угтаал, Цээл, Эрдэнэсант.

Оршил

Төв аймаг засаг захиргааны хувьд 1923-1931 онд Богдхан уулын аймаг гэж нэрлэгдэж 82 сум,1227 арван гэрийн захиргаатай байжээ.

1932 оноос Төв аймаг гэж нэрлэгдсэн, энэ онд 34 сум 312 багтай байсан бол 1956 онд 26 сум хороод, 207 баг байсан. Үүнд: САА 4, ХАА нэгдэл 35, өвс хадах морин станц 7 харъяалагдаж байсан.

1956 онд Сэлэнгэ аймгийг нэгтгэн Төв аймгийг 33 сум, 248 багтай болгон цомтгох арга хэмжээ авсан байна. Үүгээр Баянцагаан, Баянчандмань, Лүн, Сэргэлэн, Угтаалцайдам, Өнжүүл, Баян, Эрдэнэ, Эрдэнэсант, Дархан зэрэг сумд, Зүүнхараа, Сүхбаатар хотын захиргаа нийлээд бүгд 12 сум, хот, хороо 107 багтай болсон.

1959 онд дахин зохион байгуулалт хийж өөрчилсөнөөр 23 сум 1 хот, 3 хороотой болж 1978 оныг хүртэл Их хайрханы хороо захиргаа, Баянбараат, Тариат сумд татан буугдаж, Цээл, Баянхангай, Сүмбэр, Аргалант зэрэг сумд шинээр байгуулагдсан ба одоо 27 сум, 97 багтай байна.

Хүн ам зүйн судалгаанд хүн амын нас хүйсийг судлах нь хүн ам, нийгэм эдийн засгийн бодлого боловсруулах, хүн амын хүчин зүйлийг нийгэм эдийн засгийн хөгжлийн шинжилгээнд тусгахад ач холбогдолтой. Хүн амын нас хүйсийн байдал нь нийгэм, эдийн засаг, соёлын асуудлуудтай нягт холбоотой байдаг учраас түүнийг шинжлэх шаардлагатай байдаг. Тухайлбал сургуульд хамрагдалт, ажиллах хүчний нөөц, гэрлэх, шилжих гэх мэт. Түүнчлэн зарим нэр төрлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хэрэглээ нь нас, хүйсийн бүтцээс хамааран өөр өөр байдаг. Нас хүйсийн бүтцийн мэдээлэл нь нийгмийн чиг хандлагыг тайлбарлах, зах зээлийг тодорхойлох ирээдүйн төлөвлөлт хийхэд чухал ач холбогдолтой. Үүний зэрэгцээгээр хүн амын түүхэн хөгжил хувьслыг болон ирээдүйн хэтийн төлөвийг тодорхойлдог.

Танилцуулгын зорилго:

Энэхүү танилцуулгад Төв аймгийн 2012-2014 оны хүн амын тоо, өсөлтийн өөрчлөлт, нас хүйсийн бүтэц, хүн амын төрөлт, дундаж наслалт, өрхийн өсөлт, хүн амын шилжилт хөдөлгөөн гэх зэрэг хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлтүүд, тэдгээрт гарсан өөрчлөлт болон хүн амын нийгмийн зарим үзүүлэлтүүдийн талаархи санал дүгнэлт гаргахыг зорилоо.

Танилцуулгын аргачлал:

Танилцуулгыг гаргахын тулд 2012-2014 оны Суурин хүн амын жилийн эцсийн тайлан, Хүн амын ердийн хөдөлгөөний тайлан, хүн амын шилжилт хөдөлгөөний тайлангуудын үзүүлэлтүүдийг ашиглалаа.

Танилцуулгыг боловсруулсан арга зүй:

Статистикийн албан ёсны мэдээ, тайланд тулгуурлан холбогдох үзүүлэлтийг тооцож, өмнөх онуудтай нь харьцуулан дүгнэж, статистикийн хүснэгт, зургаар харуулан хийлээ.

Хамруулсан хугацаа:

Үзүүлэлтүүдийг ихэвчлэн 2012-2014 оноор, зарим шаардлагатай үзүүлэлтийг 2000-2014 оны байдлаар авч хийлээ.

- **Хүн ам зүйн байдал:**
- Хүн амын тоо, түүний өсөлт байршилт:
- 2014 оны жилийн эцсийн байдлаар манай аймгийн суурин хүн ам 90.04 мянгад хүрч, 2013 оноос 1.84%-иар, 2012 оноос 2.94%-иар өслөө. Сүүлийн 3 жилд дунджаар 1.1%-иар өсчээ.

Хүн амын тоо, нас хүйс, байршлаар

Он	Нийт хүн ам	Үүнээс: хүйсээр		Бүгдээс			
				хот, суурин, сумын төв		хөдөөд	
		Эрэгтэй	Эмэгтэй	тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин
2012	87410	44556	42854	48143	55.08	39267	44.92
2013	88399	45046	43353	48052	54.36	40347	45.64
2014	90049	46136	43913	49880	55.39	40169	44.61

Зураг 1. Хүн амын байршлыг сумдаар харуулбал:

Сумын хүн амыг газрын зургаар

	Интервал - хүнээр	Сумын тоо
	1254-1778	7
	1779-2086	7
	2087-4099	7
	4100-16094	6

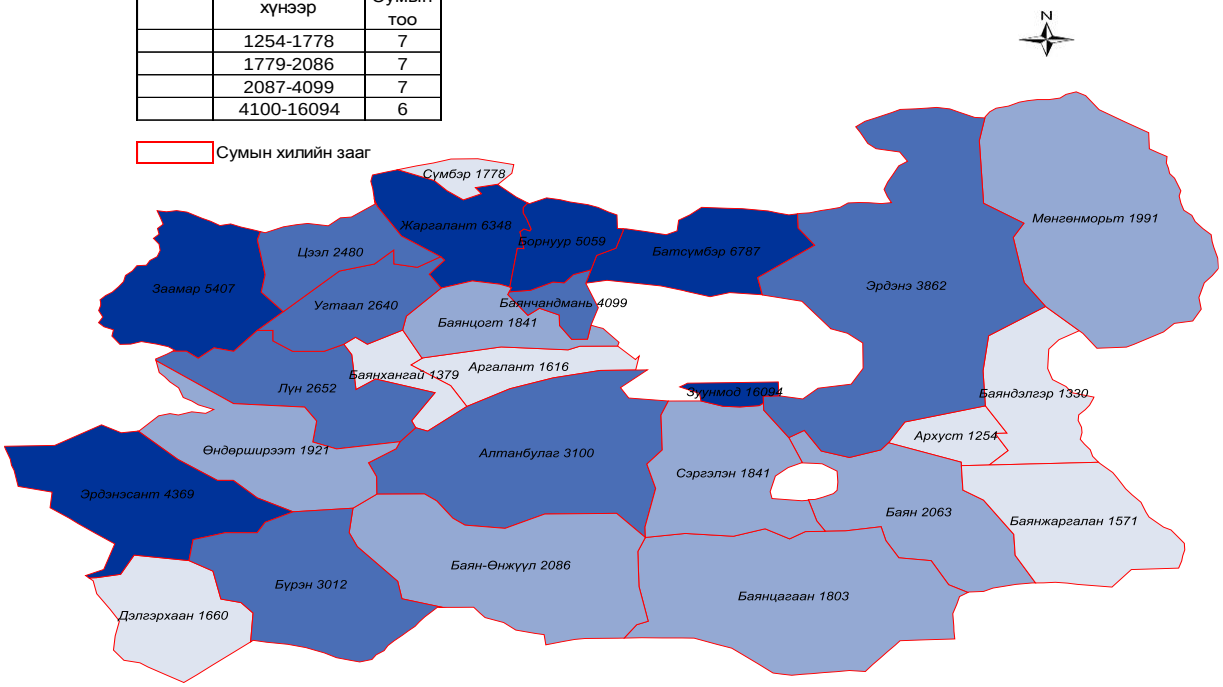

Зураг 2.

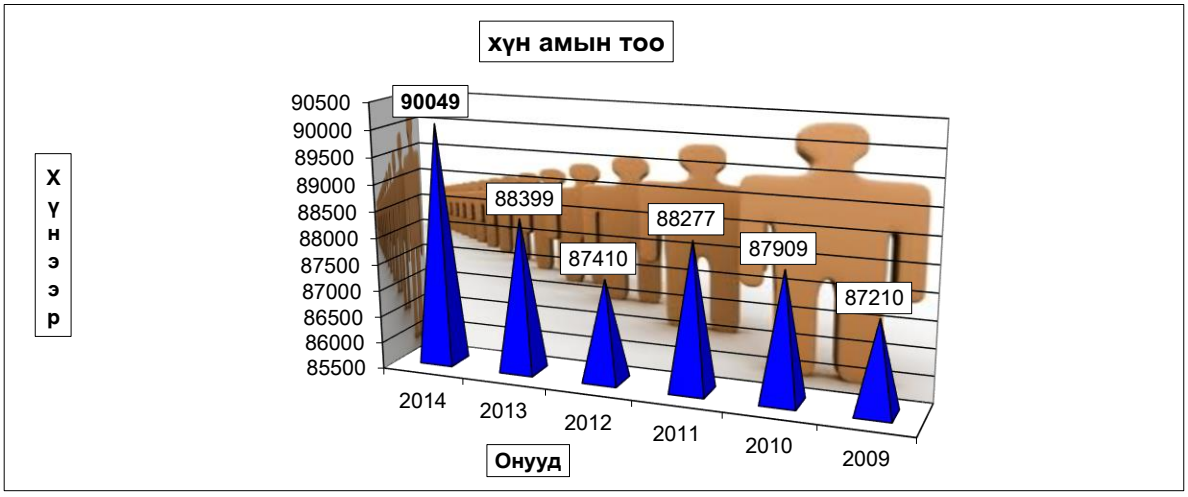

Нийт хүн амд эзлэх эмэгтэйчүүдийн хувийн жин сүүлийн жилд 0.28 пунктээр буурчээ. (зураг3)

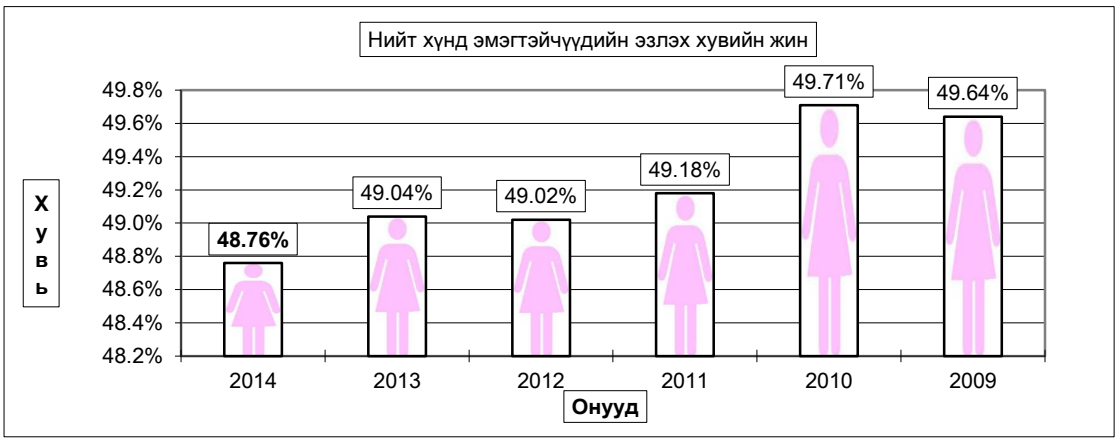

Аймгийн нийт хүн амд 0-34 насны хүүхэд залуучуудын эзлэх хувийн жин сүүлийн 3 жилд 2.15 пунктээр буурч байгаа нь төрөлт бага байгаагаас насны бүлэг ахих тутам нас баралтын нөлөөгөөр тухайн насны хүн ам буурч байгаагаар тайлбарлана.

Зураг 4.

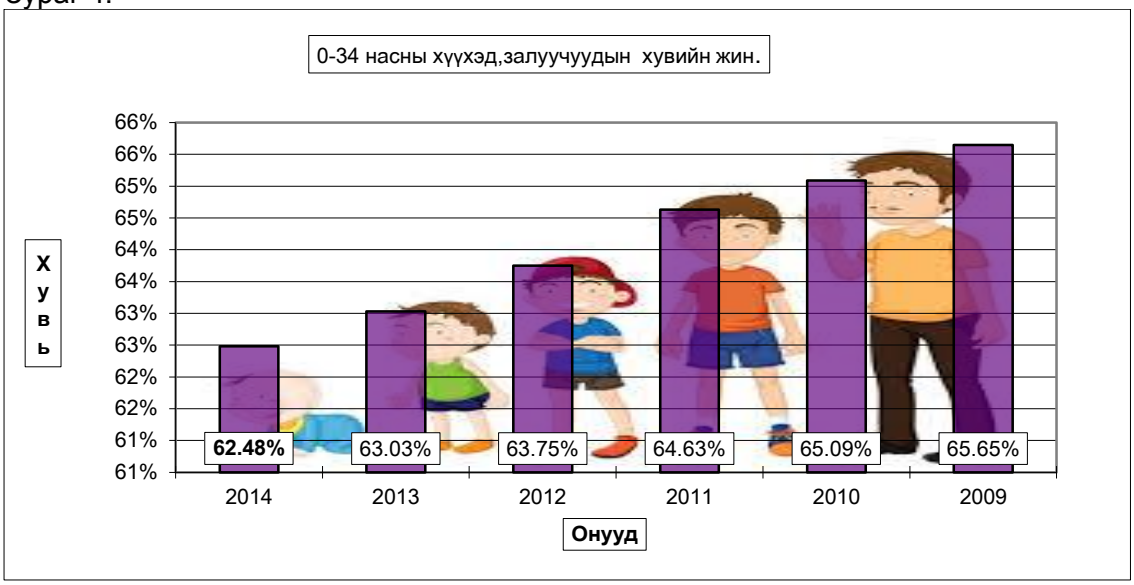

Нийт хүн амын 55.39 хувь буюу 49.88 мянга нь төв суурин газар, 44.61 хувь буюу 40.16 мянга нь хөдөө амьдарчээ.

Төв суурин газарт эрүүл мэнд, боловсрол болон ахуйн үйлчилгээ, хамгийн гол нь ажлын байр олох газар болж байгаагаас хүмүүс ихээр татагдаж байна.

Зураг 5.

Сүүлийн жилүүдэд дээрхи шалтгааны улмаас хөдөө суурьшигчдийн тоо буурч, төв суурин газар руу шилжигсэдийн тоо нэмэгдэх хандлагатай байгаа 2014 онд хөдөөнөөс төв суурин газар луу шилжин суурьшигчид 1.03%-иар өслөө.

Зураг 6.

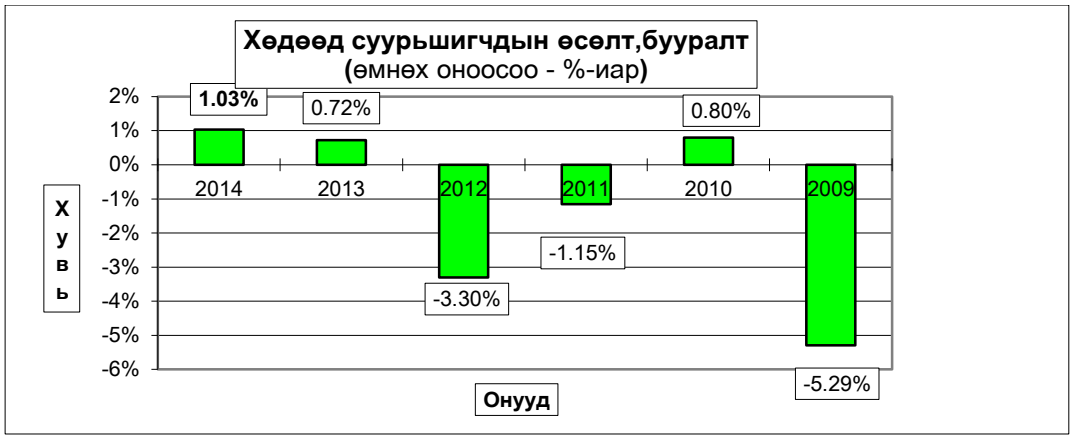

Зураг 7.

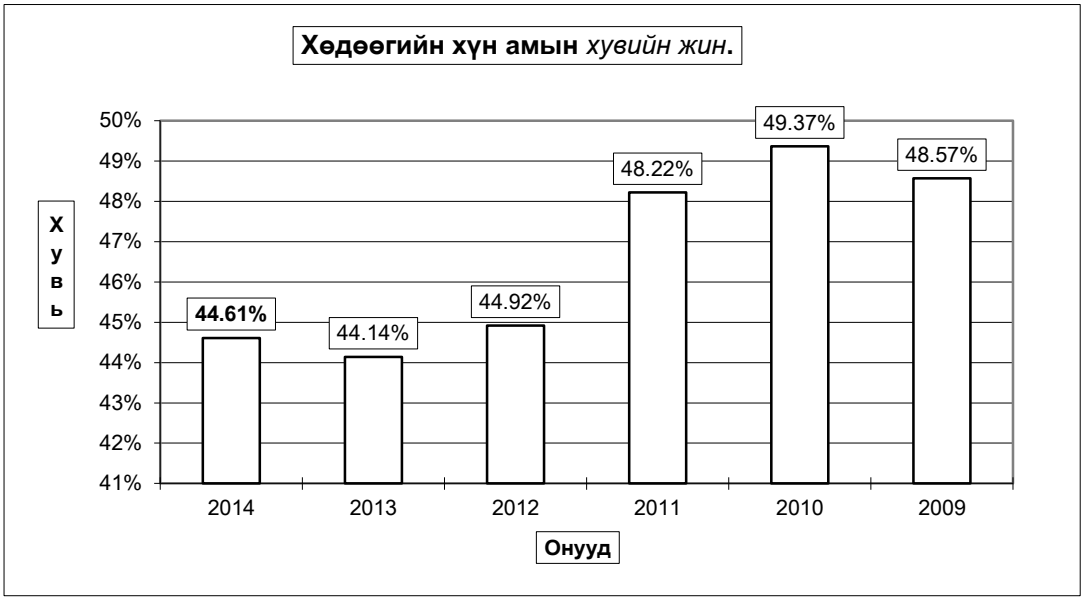

Аймгийн хүн амын дундаж өсөлт 2012 онд 0.99 хувиар буурч, 2013 онд 1.12% , 2014 онд -1.84%-иар өслөө.

2.Хүн амын, нас хүйсийн бүтэц

Хүснэгт2

Он	Нийт хүн ам	үүнээс:					
		0 -15 насны	%	Хөдөлмөрийн насны	%	Тэтгэврийн насны	%
2014	90049	26499	29.43	53074	58.94	10476	11.63
2013	88399	26031	29.45	52478	59.36	9890	11.19
2012	87410	25355	29.01	52696	60.29	9359	10.71

Нийт суурин хүн амын 29.43 хувийг 0-15 насны хүүхэд, 58.94 хувийг хөдөлмөрийн насны хүн ам, 11.63 хувийг тэтгэврийн насны хүн ам эзэлжээ. Нийт хүн амд 0-15 насны хүүхдийн эзлэх хувь 2014 онд өмнөх оноос 0.02 пунктээр, хөдөлмөрийн насны хүн ам 0.42 пунктээр буурч, тэтгэврийн насны хүн ам 0.44 пунктээр өсчээ.

Хүн амын насыг 5 насны интервальтайгаар, хүйсээр, ингэхдээ хүн амын нас,

хүйсийг зурах сонгодог зарчмын дагуу эрэгтэйчүүдийг зүүн талд нь, эмэгтэйчүүдийг баруун талд нь насыг дооройоос дээш өсгөх байдлаар дүрслэн харуулсан болно. Хүн амын тоо хэмжээний өсөлтийг жилээр харьцуулж харах, түүнчлэн нас, хүйсийн бүтэц нэг хэвийн биш байгаа эсэхийг хараад шууд мэдэхэд ойлгомжтой, тохиромжтой байх үүднээс суваргыг бодит тоогоор зурсан. Хүн амын нас хүйсийн суваргаас харахад бүтэц хэвийн, 2013 онд ихэнх насны бүлэг дэх эрэгтэйчүүдийн тоо өссөн, ялангуяа идэр насны буюу 35-39 насны эрчүүд өссөн харагдлаа.

Хүйсийн харьцаа:

100 эмэгтэй тутамд ногдож буй эрэгтэйчүүдийн тоогоор илэрхийлэгддэг хүйсийн харьцаа нь сүүлийн жилүүдэд аажим өсч эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин өсч байгаа нь харагдлаа. 2014 онд 100 эмэгтэй тутамд 105 эрэгтэй ногдлоо. Энэ нь сүүлийн жилүүдэд шилжих хөдөлгөөний эерэг урсгалд эрэгтэйчүүд, сөрөг урсгалд эмэгтэйчүүд илүү оролцож байгаагаас хүйсийн харьцаа өндөр гарчээ. Ер нь бусад аймаг, нийслэлтэй харьцуулахад хүйсийн харьцаа өндөртэй аймгуудын тоонд орлоо.

Зураг 9. Хүйсийн харьцаа 2008-2013

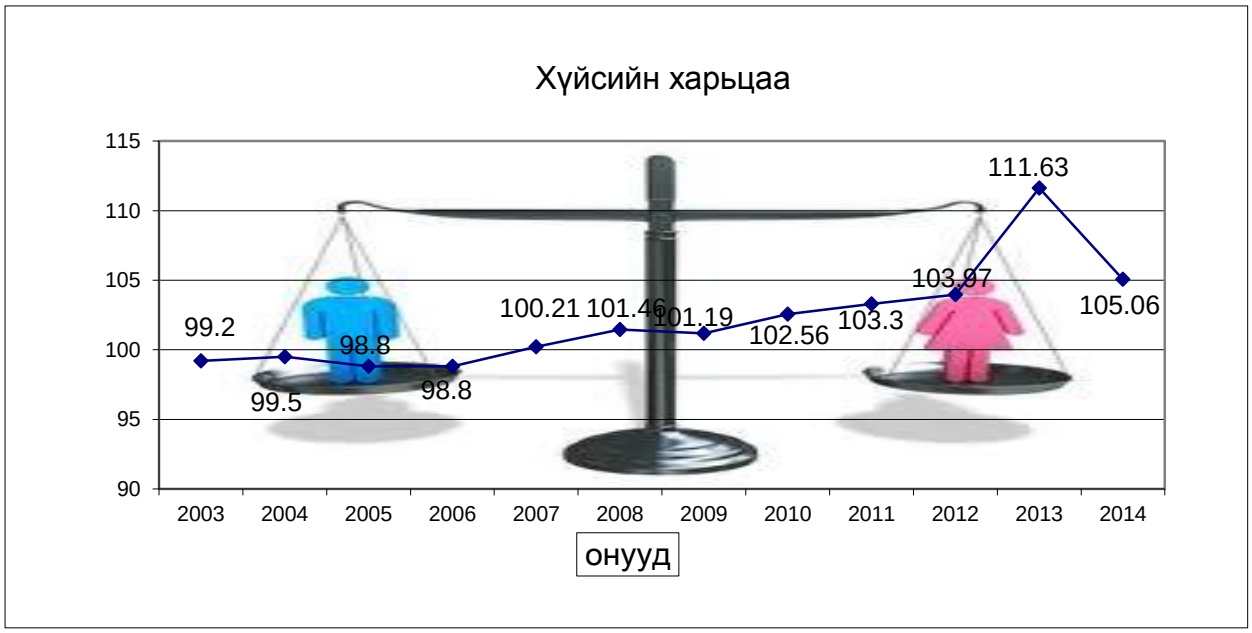

Хүн амын насны бүтцийн өөрчлөлтийг илүү харуулж чадах, эдийн засгийн тодорхой ач холбогдолтой үзүүлэлт бол хүн ам зүйн ачаалал юм. Хөдөлмөрийн насны 100 хүнд ноогдох хүүхэд, хөгшдийн харьцааг хүн ам зүйн ачаалал гэдэг.

2012, 2013, 2014 онд аймгийн хөдөлмөрийн насны 100 хүнд 28 хүүхэд, 5 тэтгэврийн насны хүн ногдлоо. (зураг 3)

Зураг 10. Хүн ам зүйн ачаалал, 2012, 2013, 2014 он

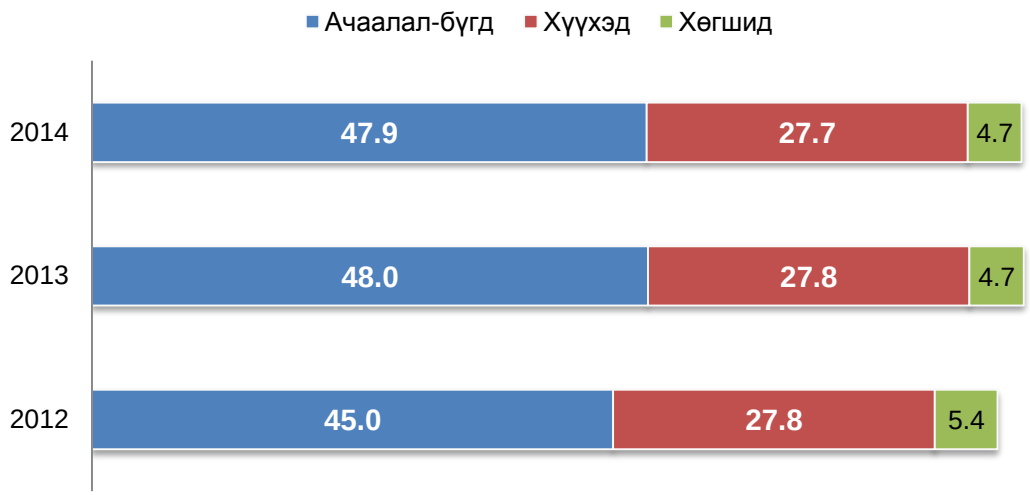

Хүн амын дундаж наслалт:

Дундаж наслалт бол таамаглах хэмжигдэхүүн бөгөөд хүн амын эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлох гол үзүүлэлт юм. Дундаж наслалт нь насны бүлэг дэх нас баралтын коэффициентыг үндэслэн тооцсон тухайн хүний цаашид амьдрах дундаж хугацаагаар тодорхойлогдох үзүүлэлт юм. Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт нь дундаж наслалтын ерөнхий хэмжигдэхүүн болдог.

Хүснэгт-дундаж наслалт

	2007	2009	2011	2013
Дундаж наслалт	68.26	69.76	70.28	71.46

Аймгийн хүн амын дундаж наслалт 2013 онд 71.46 байна. Дундаж наслалтын өсөлт, бууралт нь хүн амын төрөлт, нас баралтын түвшингээс шалтгаална.

Өрх

Төв аймгийн өрхийн тоо 2014 онд 28063 буюу өмнөх оноосоо 2.81%-иар өсчээ.

Өрхийн тоо, байршлаар, нэг өрхөд ноогдох дундаж ам бүл

Он	2014 оны	үүнээс				Өрхийн дундаж ам бүл
		Хот суурин, сумын төв		Хөдөөд		
		тоо	эзлэх хувь	тоо	эзлэх хувь	
2014	28063	15286	54.47	12777	45.53	3.26
2013	27277	14719	53.96	12558	46.03	3.24
2012	26779	14530	54.26	12249	45.74	3.28

2000 оны байдлаар нэг өрхөд ногдох дундаж хүн ам дунджаар 4.2, 2009 онд 3.34 байсан бол 2010-2014 онд 3.3-3.26 болж буурсан нь төрөлт болон шилжилт хөдөлгөөнтэй шууд хамааралтайг харууллаа.

Зураг 11. Нэг өрхөд ногдох дундаж ам бүлийн тоо 2009-2014 оноор

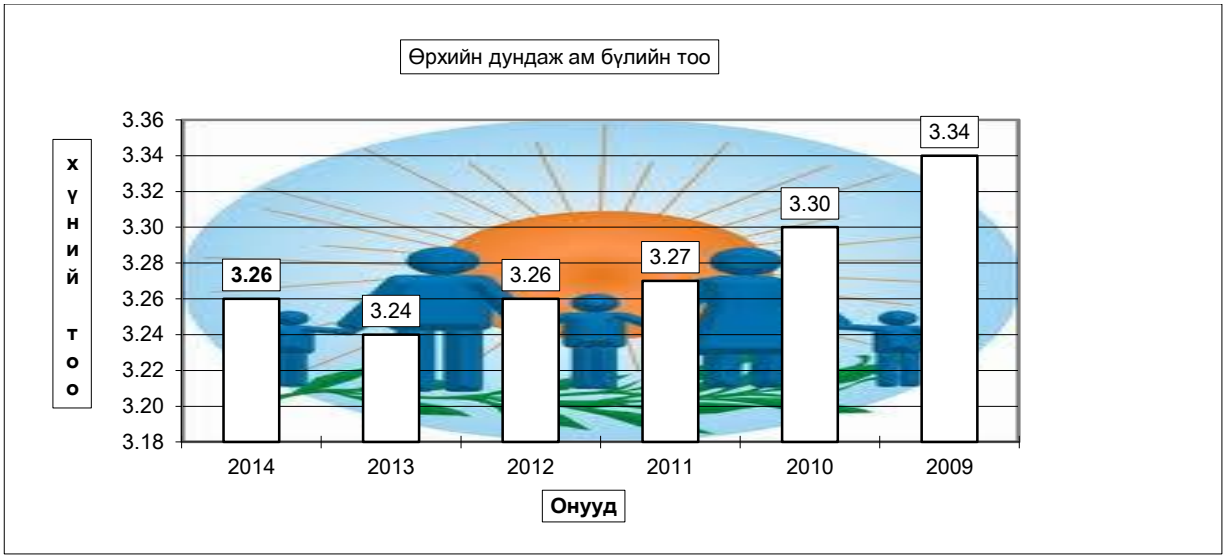

Харин 2009 оноос хойш төв суурин газарт амьдрах өрхийн хувийн жин өсөж, хөдөө амьдрах өрхийн хувийн жин буурч байгаа нь эрүүл мэнд, боловсрол болон ахуйн үйлчилгээ, хамгийн гол нь ажлын байр олох газар болж байгаагаас хүмүүс ихээр татагдаж байна.

Зураг 12.

Зураг 13.

Өрхийн ам бүлийн тоо төв суурин газар, хөдөөд ялгаатай байгаа боловч,8-аас дээш ам бүлтэй өрхийн эзлэх хувь хот, хөдөөд бараг адил байна. Нийт өрхөд 8 аас дээш ам бүлтэй өрхийн хувийн жин 2014 онд 2013 оноос 1.12 пунктээр өслөө. Зураг 14.

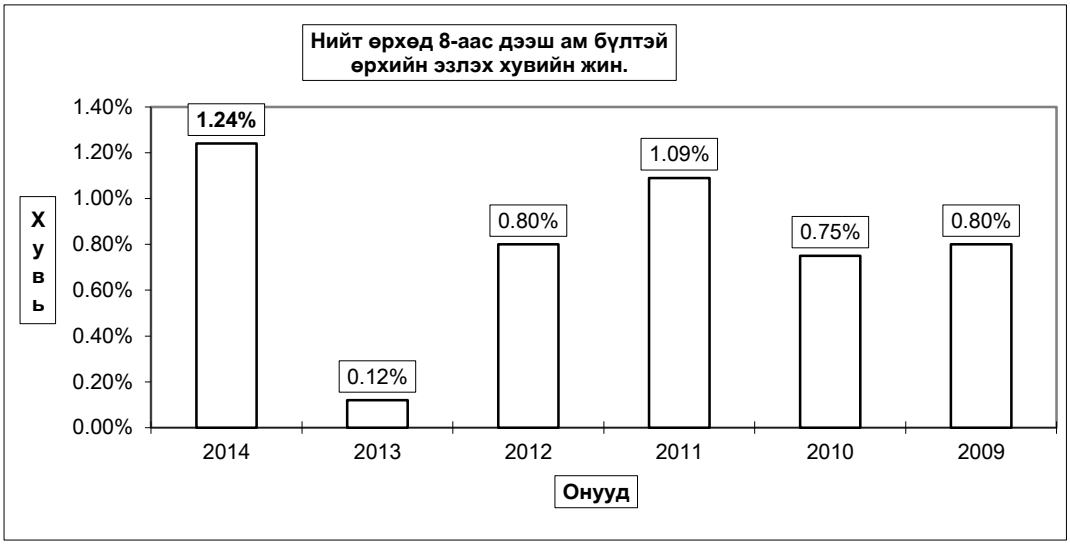

Хүн амын төрөлт Төрөлтийн түвшинг сүүлийн 3 жилийн байдлаар авч үзэхэд 1000 хүнд ногдох төрөлт 2012 онд 18.0, 2013 онд 26.93, 2014 онд 25.23 болж ойролцоогоор 2 хүнээр буурлаа.

Хүн амын ердийн хөдөлгөөний тайланг ашиглан хийсэн зэрэгцүүлсэн судалгаа. (Төрөлт)

	хэмжих нэгж	2012 он			2013 он			2014 он		
		төр-сөн хүүхэд бүгд	үүнээс		төр-сөн хүүхэд бүгд	үүнээс		төр-сөн хүүхэд бүгд	үүнээс	
			Хот-од	Хөд-өөд		Хот-од	Хөд-өөд		Хот-од	Хөд-өөд
1. Төрсөн хүүхдийн тоо	тоо	1758	373	1385	2368	456	1912	2252	421	1831
үүнээс 15-19 настай эхээс	-"-	99	165	541	161	22	139	110	18	92
. 20-24 настай эхээс	-"-	569	110	451	779	152	627	649	118	531
. 25-29 -"-	-"-	440	58	248	687	141	546	642	136	506
. 30-34 -"-	-"-	262	31	115	453	84	369	467	80	387
. 35-39 -"-	-"-	121	8	27	229	45	184	303	57	246
. 40-44 -"-	-"-	25	1	3	55	12	43	78	12	66
. 45-49 -"-	-"-	5			3		3	3		3
. 50 ба дээш	-"-				1		1			
2. Төрсөн эхээс эмнэлэгт төрсөн	-"-	1758	373	1385	2368	456	1912	2368	456	1912
. Эмнэлэгт төрөлтийн хувь	хувь	100	100	100	100	100	100	105	108	104
3. Төрөлтийн ерөнхий коэффицент										
. буюу 1000 хүн амд ногдох	тоо	**18**	20	17	**27**	30	26	**25**	27	25
төрөлт:үүнээс 15-19 настай эх	-"-	8	7	8	21	19	21	15	16	15
20-24 настай эхэд	-"-	64	77	62	83	87	86	73	72	77
25-29 -"-	-"-	64	63	65	89	90	87	81	83	79
30-34 -"-	-"-	37	38	37	65	69	65	67	63	68
35-39 -"-	-"-	20	27	18	36	42	35	47	52	45
40-44 -"-	-"-	4	6	3	9	12	9	13	12	13
45-49 -"-	-"-	2		2	1		1	1		1
50 ба дээш	-"-				0		0			
4.Төрөх насны эмэгтэйчүүдийн	-"-									
(15-49)Коэфф-т (1000 эмэгтэйд)	коэф	**61**	63	61	**55**	58	55	**52**	53	52
үүнээс :15-19 насны эхэд	-"-	16	13	17	43	39	44	30	33	29
20-24 -"-	-"-	127	142	124	177	172	179	157	143	161
25-29 -"-	-"-	129	117	131	199	184	204	174	172	174
30-34 -"-	-"-	73	73	74	140	138	140	144	127	149
35-39 -"-	-"-	39	51	36	76	83	74	99	104	98
40-44 -"-	-"-	8	11	7	19	21	19	27	21	28
45-49 -"-	-"-	3		4	1		1	1		1
5. Төрсөн эхчүүд бүгд	тоо	1984	429	1555	2352	454	1898	2230	416	1814
6. Боловсролын байдлаар:	-"-									
а. Дипломын дээд	-"-	412	153	259	641	210	431	610	210	400
г.Тусгай дунд	-"-	76	32	44	71	6	65	60	12	48
в.Техник мэргэж-н дунд	-"-	79	25	54	79	2	77	41	3	38
д. Бүрэн дунд	-"-	844	192	652	959	201	758	987	176	811
е. Бүрэн бус дунд	-"-	471	22	449	451	32	419	421	15	406
ё. Бага боловсролтой	-"-	83	3	80	126	2	124	101		101
з. Боловсролгүй	-"-	19	2	17	25	1	24	10		10
7. Гэр бүлийн : Гэр бүлгүй	-"-	295	38	257	380	91	289	265	65	200
. байдал : Гэр бүлтэй	-"-	1689	391	1298	633	139	494	688	136	552
: үүнээс Батал-	-"-									
: гаатай	-"-	1420	277	1143	1339	224	1115	1277	215	1062

Төрөлтийн тусгай коэффициентоор нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйчүүдэд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг. Эндээс харахад манай аймгийн нөхөн үржихүйн насны /15-49/ 1000 эмэгтэй тутамд ногдож буй төрсөн хүүхдийн тоо 2014 онд 52 болж 2013 оноос 5.46 хувиар буурлаа.

Төрөх насны эмэгтэйчүүдийн насны бүтцийг зургаар харуулбал: Зураг 14.

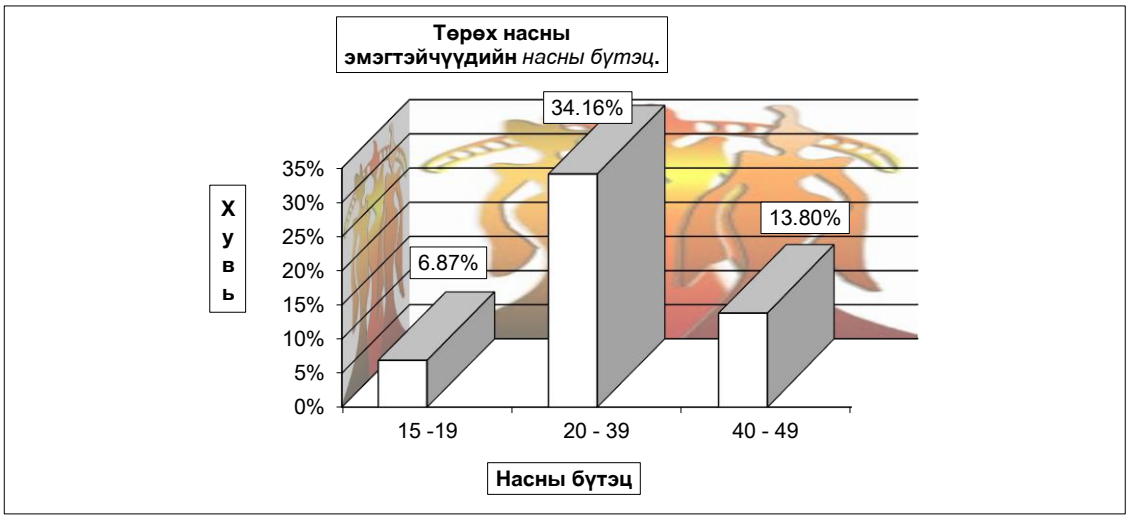

Зураг 15. 1000 хүнд ногдох төрөлтийн ерөнхий коффициент

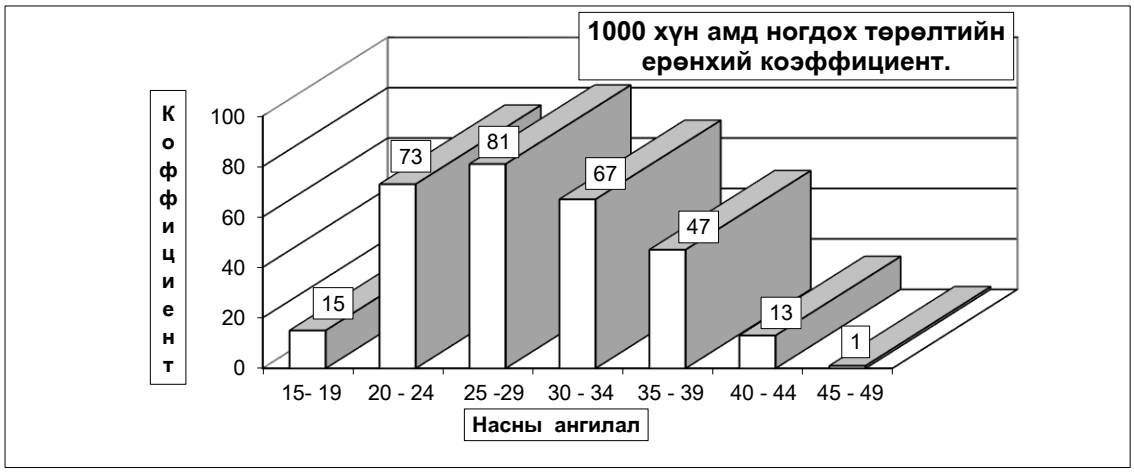

Зураг 16.

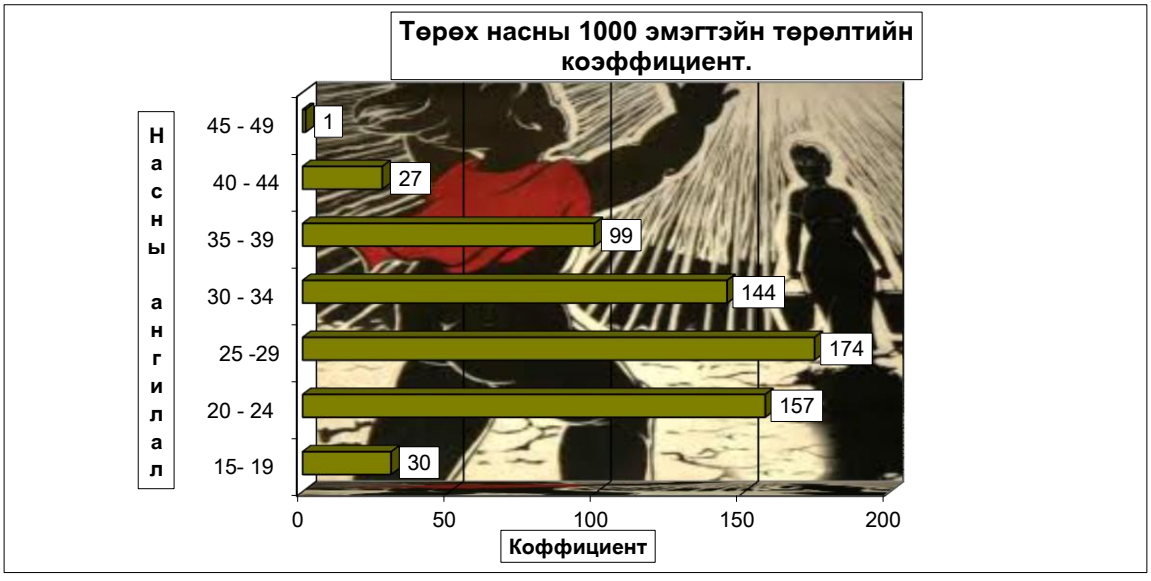

Нас баралт

Нас баралтын ерөнхий коэффициентыг сүүлийн 3 жилээр харууллаа. 1000 хүнд ногдох нас баралт манай аймгийн хувьд 2014 онд 6.9 боллоо.

Хүн амын ердийн хөдөлгөөний тайланг ашиглан хийсэн зэрэгцүүлсэн судалгаа. (Нас баралт)

	хэм-жих нэгж	2012 он					2013 он					2014 он				
		Нас бар-сан бүгд	үүнээс		1000 хүнд ногдох нас баралтын Ер ба тусгай Коэфф-т	Нас барал-тын дүнд бүлгүүд-ийн хувь	Нас бар-сан бүгд	үүнээс		1000 хүнд ногдох нас баралтын Ер ба тусгай Коэфф-т	Нас барал-тын дүнд бүлгүүд-ийн хувь	Нас бар-сан бүгд	үүнээс		1000 хүнд ногдох нас баралтын Ер ба тусгай Коэфф-т	Нас барал-тын дүнд бүлгүүд-ийн хувь
			Эрэг-тэй	Эмэг-тэй				Эрэг-тэй	Эмэг-тэй				Эрэг-тэй	Эмэг-тэй		
1.Нас барсан хүн бүгд	тоо	**671**	422	249	7.6	100.0	**555**	352	203	6.3	100.0	**618**	384	234	6.9	100.0
. 0- 4 насны дүн	-"-	**30**	18	12	4.3	4.5	**15**	8	7	1.8	2.7	**24**	8	16	2.3	3.9
. 5- 9 насны дүн	-"-	**6**	5	1	0.8	0.9	**5**	4	1	0.7	0.9	**8**	5	3	1.0	1.3
. 10-14 насны дүн	-"-	**4**	3	1	0.5	0.6	**4**	1	3	0.5	0.7	**5**	2	3	0.7	0.8
. 15-19 насны дүн	-"-	**8**	8		0.7	1.2	**4**	3	1	0.4	0.7	**6**	4	2	0.8	1.0
. 20-24 насны дүн	-"-	**17**	15	2	1.8	2.5	**11**	9	2	1.2	2.0	**10**	7	3	1.2	1.6
. 25-29 насны дүн	-"-	**10**	7	3	1.3	1.5	**13**	12	1	1.6	2.3	**20**	15	5	2.5	3.2
. 30-34 насны дүн	-"-	**14**	11	3	2.0	2.1	**19**	15	4	2.7	3.4	**10**	9	1	1.4	1.6
. 35-39 насны дүн	-"-	**27**	17	10	4.4	4.0	**27**	20	7	4.3	4.9	**33**	27	6	5.1	5.3
. 40-44 насны дүн	-"-	**32**	25	7	5.6	4.8	**27**	21	6	4.7	4.9	**27**	13	14	4.6	4.4
. 45-49 насны дүн	-"-	**41**	30	11	8.1	6.1	**31**	24	7	5.9	5.6	**38**	29	9	6.9	6.1
. 50-54 насны дүн	-"-	**68**	54	14	18.2	10.1	**51**	34	17	11.8	9.2	**55**	38	17	10.9	8.9
. 55-59 насны дүн	-"-	**71**	45	26	28.9	10.6	**52**	39	13	17.6	9.4	**52**	42	10	14.0	8.4
. 60-64 насны дүн	-"-	**55**	33	22	29.9	8.2	**63**	47	16	30.9	11.4	**47**	35	12	20.4	7.6
. 65-69 насны дүн	-"-	**61**	36	25	35.9	9.1	**39**	29	10	25.0	7.0	**63**	30	33	44.9	10.2
70-74 насны дүн	-"-	**74**	38	36	58.6	11.0	**47**	26	21	37.7	8.5	**68**	42	26	54.1	11.0
. 75 -79 насны дүн	-"-	**62**	33	29	83.2	9.2	**45**	25	20	63.0	8.1	**54**	31	23	71.6	8.7
80-84 насны дүн	-"-	**45**	23	22	133.9	6.7	**56**	18	38	142.0	10.1	**45**	27	18	93.9	7.3
85 - 89 насны дүн	-"-	**24**	10	14	122.4	4.0	**24**	9	15	133.3	4.3	**21**	11	10	123.5	3.4
90 - 94 насны дүн		**16**	8	8	202.5	2.4	**13**	1	12	181.8	2.3	**5**	3	2	71.4	0.8
95 - 99 насны дүн	-"-	**6**	3	3	279.1	0.9	**7**	5	2	350.0	1.3	**7**	3	4	318.2	1.1
100 ба дээш насны дүн								2					3			
II. Боловсролоор: үүнээс		**671**	422	249		100.0	**555**	352	203		100.0	**618**	384	234		100.0
1. Дээд	-"-	**38**	30	8		5.7	**40**	30	10	x	7.2	**50**	32	18	x	8.1
2.Тусгай мэргэжлийн дунд		**34**	21	13		5.1	**47**	32	15	x	8.5	**38**	24	14	x	6.1
3.Мэргэжлийн, анхан шатны	-"-	**44**	29	15		6.6	**17**	9	8	x	3.1	**25**	19	6	x	4.0
4. Бүрэн дунд	-"-	**116**	76	40		17.3	**141**	86	55	x	25.4	**171**	111	60	x	27.7
5. Суурь боловсролтой	-"-	**191**	127	64		28.5	**107**	74	33	x	19.3	**116**	72	44	x	18.8
6. Бага боловсролтой	-"-	**188**	98	90		28.0	**159**	95	64	x	28.6	**176**	101	75	x	28.5
7. Боловсролгүй	-"-	**60**	41	19		8.9	**44**	26	18	x	7.9	**42**	25	17	x	6.8

Хүн амын нас баралт 2014 онд 63-аар өсч нийт нас барсан хүмүүсийн 62,13 хувь нь эрэгтэйчүүд юм. 2014 онд нас барсан хүн амын 32,36 хувь 70-дээш насны хүмүүс, 17.79 хувь нь 60-69 насны, 17,31 хувь нь 50-59 насны, 10.67 хувь нь 40-49 насны хүмүүс, 3,88 хувийг 0-4 насны хүүхэд тус бүр эзлэв.

Гэрлэлт, цуцлалт

Аймгийн хэмжээнд 2014 онд 423 хос гэрлэлтээ бүртгүүлж, 59 хос гэр бүл гэрлэлтээ цуцлуулж, 31 хүүхэд үрчлэгджээ.

Аймгийн хүн амын гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт

Зураг. 17

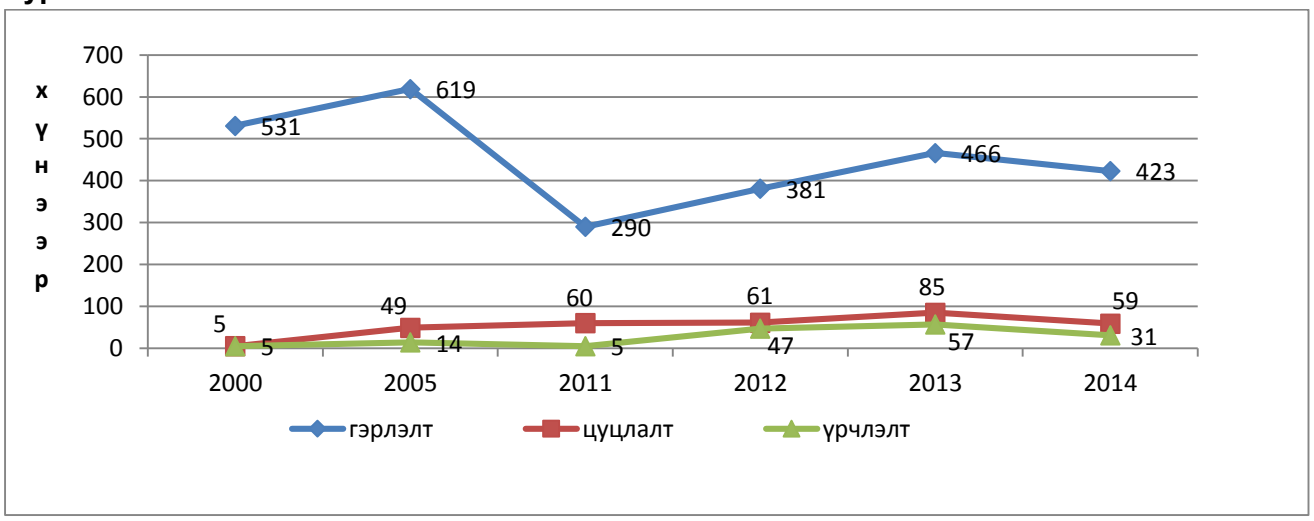

2.Өрх, хүн амын нийгмийн зарим үзүүлэлтүүд

Аймгийн хэмжээнд 2014 онд 128 бүтэн өнчин, 997 хагас өнчин хүүхэд байгаа нь нийт хүүхдийн 0.41 хувь нь бүтэн өнчин, 3.21 хувь нь хагас өнчин хүүхэд эзэлжээ.

1.Эмзэг бүлгийн хүүхдийн тоо

	2012	2013	2014
Бүтэн өнчин	123	109	128
Хагас өнчин	1042	1018	997

2014 оны байдлаар бүтэн өнчин хүүхдийн 2,3 хувь нь 0-4 насны, 10,93 хувь нь 5-9 насны, 52,34 хувь нь 10-14 насны, 34,37 хувь нь 16-17 насны хүүхдүүд, хагас өнчин хүүхдийн 9.6 хувь нь 0-4 насны, 20.03 хувь нь 7-14 насны, 34.97 хувь нь 16-17 насны хүүхдүүд юм.

1. Хөгжлийн бэрхшээл

Аймгийн хэмжээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн 2545 байгаа нь нийт хүн амын 2,82 хувийг эзлэв. Хөгжлийн бэрхшээлтэй нийт хүний 1471 буюу 57,79 хувь нь эрэгтэйчүүд, 1074 буюу 42,21 хувь нь эмэгтэйчүүд юм.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийг зургаар харуулбал: Зураг 18.

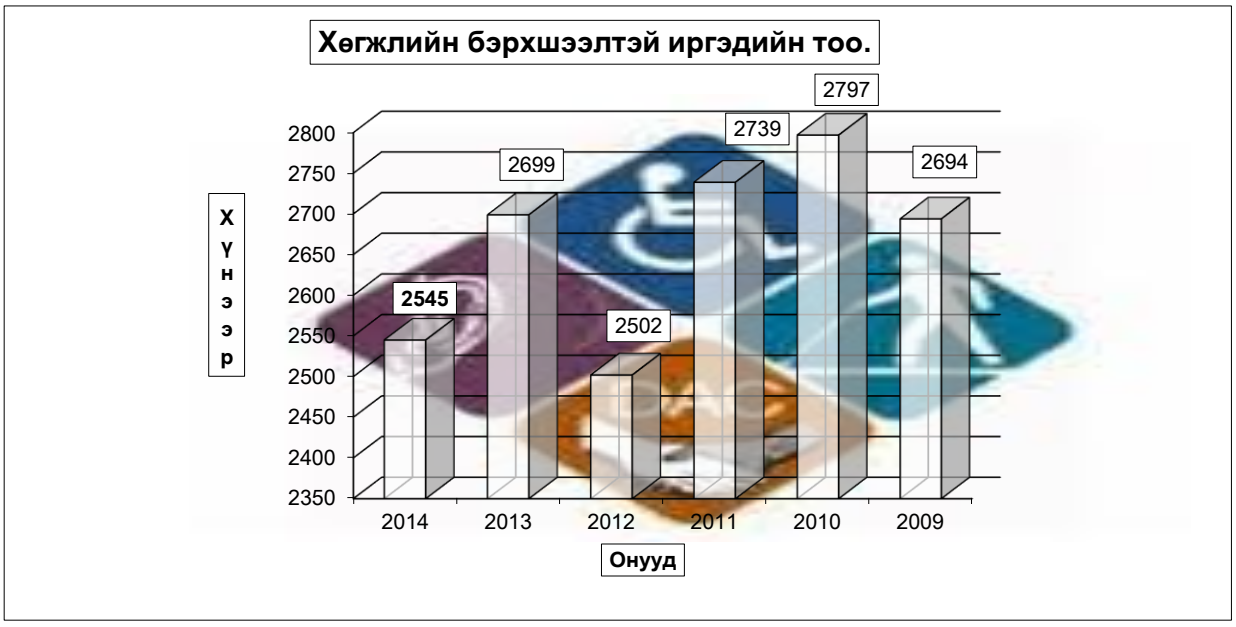

2.Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд

Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүний тоо 2014 онд 3074 байгаа нь өмнөх оноос 6,23 хувиар буурлаа.

	2012	2013	2014
Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүний тоо	3867	3278	3074
үүнээс: -Аймгийн төвд	465	524	399
-Хөдөөд	3402	2754	2675

Өрх толгойлсон хүүхэдтэй гэр бүлгүй эрэгтэйчүүдийн тоо 2014 онд 908 байгаа нь

өмнөх оноос 2,37 хувиар буурч, харин өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүүхэдтэй эмэгтэйчүүдийн тоо 2014 онд 7,76 хувиар буурчээ.

Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүүхэдтэй эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс 2 дахин их байгаагаас харахад эмэгтэйчүүд амьдралын хүнд ачааг үүрч явдгийг харууллаа.

Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүний тоог хүйс, ам бүлийн бүлийн тоогоор сумдаар үзүүлбэл:

Он	Өрх толгойлсон гэр бүлгүй **эрэгтэй** хүний тоо	үүнээс: Ам бүлийн тоогоор			Өрх толгойлсон гэр бүлгүй **эмэгтэй** хүний тоо	үүнээс: Ам бүлийн тоогоор		
		3 хүртэл	3-5	6 ба дээш		3 хүртэл	3--5	6 ба дээш
2014	908	713	159	63	2166	1350	697	119
2013	930	700	171	59	2348	1558	614	176
2012	1235	853	315	67	2632	1702	775	155

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо зургаар харуулбал:

Зураг19.

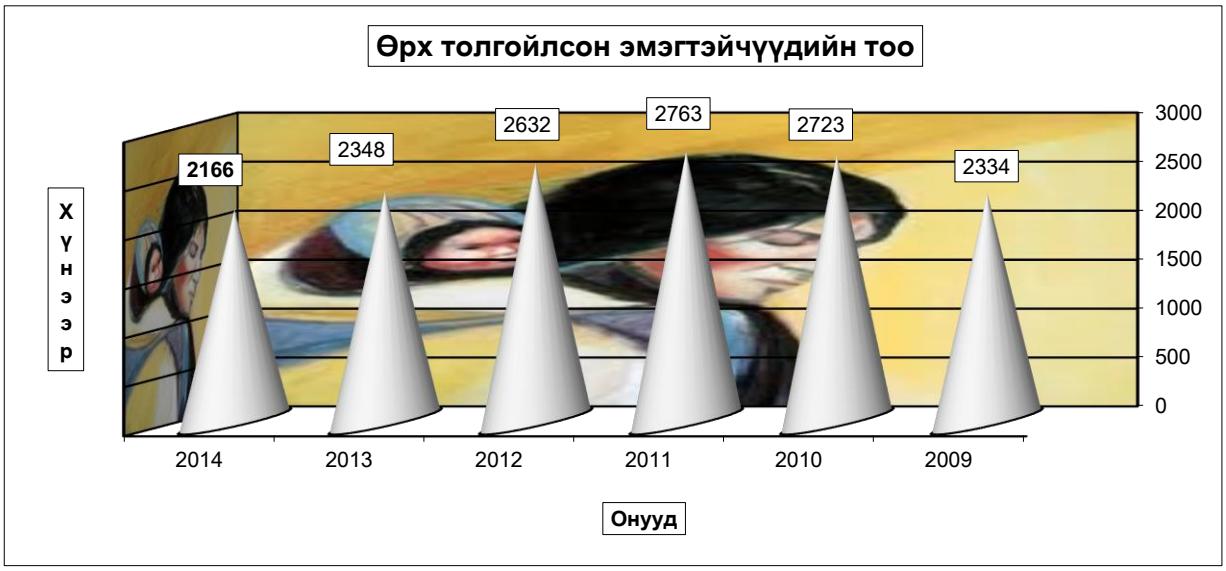

I. СУДАЛГАА

2000-2014 оны хоорондох хүн амын тооны динамик эгнээний үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцож үзвэл:

2000-2014 оны хоорондох хүн амын тоог хронологийн дунджын аргаар тооцоход

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1}{2} + y_2 + \ldots\ldots + y_{n-1} + \frac{y_n}{2}}{n-1} = \frac{1368115}{15} = 91207.67$$

2000-2014 оны хооронд хүн амын тоо нь дунджаар 91.2 мянга байна.

2000-2014 оны хүн амын тооны динамик эгнээний үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоог дараахь хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 1.

Суурин хүн амын динамик эгнээний хэлхээ үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцоолвол:

Онууд	Суурин хүний тоо	Абсолют цэвэр өсөлт	Хэлхээ өсөлтийн хурд%	Хэлхээ цэвэр өсөлтийн хурд %	Цэвэр өсөлтийн нэг хувьд ногдох утга
2000	99268				
2001	95706	-3562	96.41	-3.59	957
2002	96716	1010	101.06	1.06	967
2003	92816	-3900	95.97	-4.03	928
2004	88627	-4189	95.49	-4.51	886
2005	88491	-136	99.85	-0.15	885
2006	88460	-31	99.96	-0.04	885
2007	88828	368	100.42	0.42	888
2008	88889	61	100.07	0.07	889
2009	87210	-1679	98.11	-1.89	872
2010	87909	699	100.80	0.80	879
2011	88277	368	100.42	0.42	883
2012	87410	-867	99.02	-0.98	874
2013	88399	989	101.13	1.13	884
2014	90049	1650	101.87	1.87	900

Дээрх хүснэгтээс харахад 2014 онд хүн амын тоо 2000 оныхоос 9219 хүнээр буюу 9.29 хувиар буурахад бууралтийн 1.0 хувьд 900 хүн ногдлоо.

2000 оноос хойших хүн амын тооны өсөлтийн дундаж хурдыг тодорхойлбол:

$$K = \sqrt[15]{1*0.9641*1.0106*...*0.9902*0.8905*1.9071} = \overline{K} = 1 = \sqrt[15]{0.843176138} = 0.91.8246$$

буюу 91.82 % гарсан нь 2000 оноос хойш хүний тоо жилд дунджаар -1.9182 хувиар буурлаа.

Динамик эгнээний үндсэн үзүүлэлтүүдийг хэлхээгээр буюу өмнөх онтой нь харьцуулан гаргахаас гадна тухайн нэг суурь онтой харьцуулан гаргаж болно.

Суурин хүн амын динамик эгнээний суурь үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоолол:

Онууд	Суурин хүний тоо	Суурь абсолют цэвэр өсөлт (тоо)	Суурь өсөлтийн хурд 2000=100%	Суурь цэвэр өсөлтийн хурд %
2000	99268		100.00	
2001	95706	-3562	96.41	-3.59
2002	96716	-2552	97.43	-2.57
2003	92816	-6452	93.50	-6.50
2004	88627	-10641	89.28	-10.72
2005	88491	-10777	89.14	-10.86
2006	88460	-10808	89.11	-10.89
2007	88828	-10440	89.48	-10.52
2008	88889	-10379	89.54	-10.46
2009	87210	-12058	87.85	-12.15
2010	87909	-11359	88.56	-11.44
2011	88277	-10991	88.93	-11.07
2012	87410	-11858	88.05	-11.95
2013	88399	-10869	89.05	-10.95
2014	90049	-9219	90.71	-9.29

Динамик хандлагын шинжилгээ /прогнозчлол/.

Эдийн засгийн аливаа үзэгдэлийг динамикаар судлах үед түүний хөгжлийн ерөнхий зүй тогтол буюу динамик чиг хандлагыг тодорхойлох шаардлага тавигддаг. Төв аймгийн хүний тооны өсөлтийн чиг хандлагыг тодорхойлох, түүнчлэн дараагийн 5 жилийн прогноз боловсруулахын тулд динамик эгнээг тэгшитгэлээр илэрхийлж тооцоо хийх аргыг ашиглаж болох юм. Ингэхдээ 2000-2014 оны хооронд динамик хандлагын шинжилгээг хийлээ. Динамик эгнээг тэгшитгэлээр илэрхийлэх арга гэдэг нь судлагдаж байгаа түвшингүүдийг хугацаанаас хамаарсан функц гэж үзээд динамик эгнээний өгөгдсөн түвшингүүдийг бага хэлбэлзэл бүхий түвшингүүдээр солих арга юм.

Динамик эгнээг тэгшитгэлээр илэрхийлэх аргыг ашиглан 2000-2014 онуудад хүн амын төрөлт, шилжилт зэрэг бусад хүчин зүйлийн нөлөөлөлгүй байсан бол хүн амын тоо ямар түвшинд хүрэх байсан бэ, мөн цаашид дээрхи хүчин зүйлүүд нөлөөлөхгүйгээр байвал 2015-2016 онуудад хэдэд хүрэхээр байна нь вэ гэдгийг гаргаж үзлээ. Бидний авч үзэж байгаа динамик эгнээг графикаар дүрсэлж үзэхэд дараахь хэлбэртэй байна.

Зураг 13.

2000 оноос хойшхи 15 жилийн хүн амын тооны бодит утга дээр тулгуурлан шулуун шугамын аргыг ашиглаж тэгшитгэсэн утгыг гаргая.

Тэгшитгэл нь $y_{(t)}=a+bt$ томъёогоор илэрхийлнэ. Үүнд:

t- хугацаа

a,в- тэгшитгэлийн параметрүүд

$$\begin{cases} na + b\sum t = \sum y \\ a\sum t + b\sum t^2 = \sum yt \end{cases}$$

Тэгшитгэлийн параметрүүдийг дараах систем тэгшитгэлээр бодох бөгөөд

Систем тэгшитгэлийн бодолтыг хялбарчилахын тулд $\sum t = 0$ байхаар хугацаанд t гэсэн код өгвөл системт тэгшитгэл

$$\begin{cases} na = \sum y \\ b\sum t^2 = \sum yt \end{cases}$$ болно.

Системт тэгшитгэлийг бодож гаргахын тулд дараахь тооцооллуудыг хийе.

Y_t- хүн амын тоо, t- хугацаа

Эндээс a=1357055/15=90470,33

b=-177348/280=-633,38 болж**,** y_t=90470,33-633,38t гэсэн динамик хандлагын тэгшитгэл гарлаа.

Уг тэгшитгэлийг ашиглан 2000-2014 онуудад ямар нэгэн сөрөг хүчин зүйлийн нөлөөлөл байгаагүй бол хүн амын тоо хэдэд хүрэх байж вэ, цаашид 2015-2017 онуудад хэдэд хүрэх вэ гэсэн y_t утгыг гарган авахад доорхи байдалтай байна.

Хүснэгт 3.

	Y	T	t^2	y*t	y_t=a+bt
2000	99268	-7	49	-694876	94903.99
2001	95706	-6	36	-574236	94270.61
2002	96716	-5	25	-483580	93637.23
2003	92816	-4	16	-371264	93003.85
2004	88627	-3	9	-265881	92370.47
2005	88491	-2	4	-176982	91737.09
2006	88460	-1	1	-88460	91103.71
2007	88828	0	0	0	90470.33
2008	88889	1	1	88889	89836.95
2009	87210	2	4	174420	89203.57
2010	87909	3	9	263727	88570.19
2011	88277	4	16	353108	87936.81
2012	87410	5	25	437050	87303.43
2013	88399	6	36	530394	86670.05
2014	90049	7	49	630343	86036.67
Дүн	**1357055**	**0**	**280**	**-177348**	
2015		8		-	85403.29
2016		9		-	84769.91
2017		10			84136.53

Хүснэгт4

	Y	y_t=a+bt
2000	99268	94903.99
2001	95706	94270.61
2002	96716	93637.23
2003	92816	93003.85
2004	88627	92370.47
2005	88491	91737.09
2006	88460	91103.71
2007	88828	90470.33
2008	88889	89836.95
2009	87210	89203.57
2010	87909	88570.19
2011	88277	87936.81
2012	87410	87303.43
2013	88399	86670.05
2014	90449	86036.67
2015	-	85403.29
2016	-	84769.91
2017	-	84136.53

y- бодит утга буюу гүйцэтгэлээр гарсан хүн амын тоо

y_t - тэгшитгэлээр гарсан хүн амын тоо

Цикл хэлбэлзэлийн шинжилгээ

Динамик хандлагын шинжилгээг хийхдээ хэдийгээр цикл болон гэнэтийн хэлбэлзлийг динамик эгнээнийн бүрэлдэхүүнээс арилгаж математик тэгшитгэлд шилжүүлдэг боловч тухайн үзэгдэлийн цикл хэлбэлзэлийг судлах нь үзэгдлийн өнгөрсөн үеүдийн хөгжил өөрчлөлтийг илүү тодорхой судалж дүгнэлт гаргахад үр нөлөөтэй байдаг. Цикл хэлбэлзлийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцвол

Онууд	Бодит утга	Тэгшитгэсэн утга	Хандлагын хувийн жин	Цикл үлдэгдлийн харьцангуй хэмжигдэхүүн
2000	99268	94904	95.60%	-4.40%
2001	95706	94271	98.50%	-1.50%
2002	96716	93637	96.82%	-3.18%
2003	92816	93004	100.20%	0.20%
2004	88627	92370	104.22%	4.22%
2005	88491	91737	103.67%	3.67%
2006	88460	91104	102.99%	2.99%
2007	88828	90470	101.85%	1.85%
2008	88889	89837	101.07%	1.07%
2009	87210	89204	102.29%	2.29%
2010	87909	88570	100.75%	0.75%
2011	88277	87937	99.61%	-0.39%
2012	87410	87303	99.88%	-0.12%
2013	88399	86670	98.04%	-1.96%
2014	90049	86037	95.54%	-4.46%

Сумдын суурин хүн ам 2000 оныг 2014 онтой харьцуулсан үзүүлэлт

Д/д	Сумдын нэр	Он		Харьцуулсан хувь	Жилийн дундаж өсөлтийн хувь
		2000	2014	2014/2000	2014/2000
1	Алтанбулаг	**3702**	3106	83.90	-1.25
2	Аргалант	**1988**	1616	81.29	-1.47
3	Архуст	**2008**	1254	62.45	-3.31
4	Батсүмбэр	**6537**	6787	103.82	0.27
5	Баян	**3193**	2063	64.61	-3.07
6	Баяндэлгэр	**2058**	1330	64.63	-3.07
7	Баянжаргалан	**1789**	1571	87.81	-0.92
8	Баянөнжүүл	**2503**	2086	83.34	-1.29
9	Баянхангай	**1710**	1379	80.64	-1.52
10	Баянцагаан	**2724**	1803	66.19	-2.90
11	Баянцогт	**2430**	1841	75.76	-1.96
12	Баянчандмань	**3458**	4099	118.54	1.22
13	Борнуур	**4206**	5059	120.28	1.33
14	Бүрэн	**3473**	3012	86.73	-1.01
15	Дэлгэрхаан	**2470**	1660	67.21	-2.80
16	Жаргалант	**5513**	6348	115.15	1.01
17	Заамар	**6342**	5407	85.26	-1.13
18	Лүн	**3697**	2652	71.73	-2.34
19	Менгэнморьт	**2569**	1991	77.50	-1.80
20	Өндөрширээт	**2265**	1921	84.81	-1.17
21	Сүмбэр	**1982**	1778	89.71	-0.77
22	Сэргэлэн	**2005**	1841	91.82	-0.61
23	Угтаал	**3534**	2640	74.70	-2.06
24	Цээл	**3671**	2480	67.56	-2.76
25	Эрдэнэ	**3110**	3862	124.18	1.56
26	Эрдэнэсант	**5494**	4369	79.52	-1.62
27	Зуунмод	**14837**	16094	108.47	0.58
	Дүн	99268	90049	90.71	-0.69

Зураг 20.

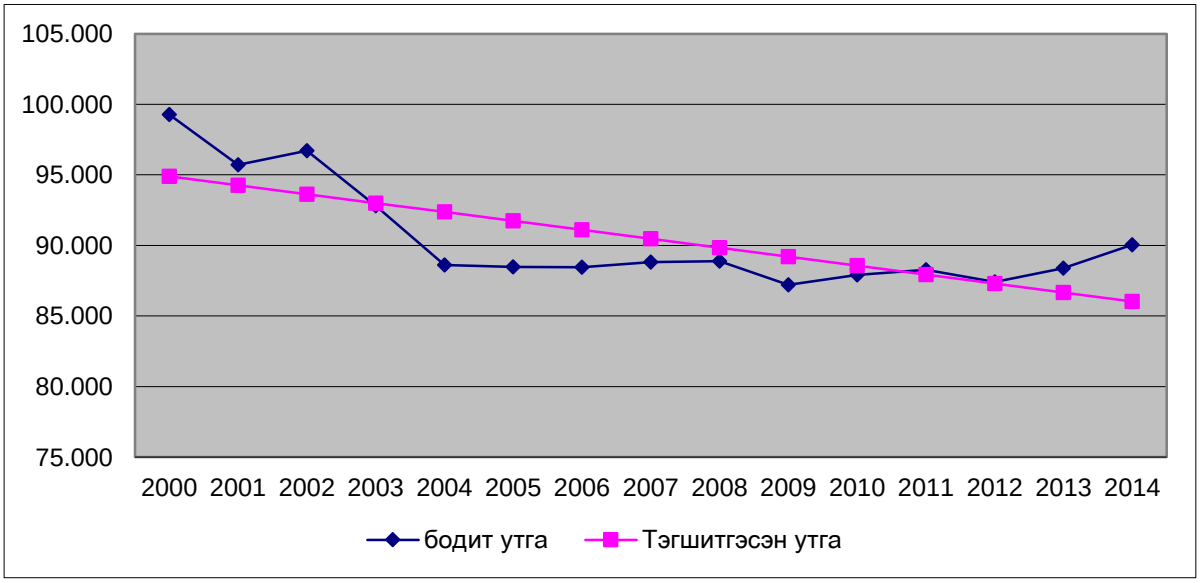

Мөн хүн амын тоо 2014 онд хэдэд хүрч болохыг прогноз хийж үзлээ

Хүснэгт 7.

	Бодит утга-у	**тэгшитгэлийн утга -y_t**	**$y-y_t$**	**$(y-y_t)^2$**
2000	99.268	94.903	4.365	19.053
2001	95.706	94.270	1.436	2.062
2002	96.716	93.637	3.079	9.480
2003	92.816	93.003	-0.187	0.035
2004	88.627	92.370	-3.743	14.010
2005	88.491	91.737	-3.246	10.537
2006	88.460	91.103	-2.643	6.985
2007	88.828	90.470	-1.642	2.696
2008	88.889	89.836	-0.947	0.897
2009	87.210	89.203	-1.993	3.972
2010	87.909	88.570	-0.661	0.437
2011	88.277	87.936	0.341	0.116
2012	87.410	87.303	0.107	0.011
2013	88.399	86.670	1.729	2.989
2014	90.049	86.036	4.013	16.104
Дүн				**89.386**

Үүний тулд доорхи томьёог ашиглана. $y \pm t_\alpha * \delta_y$ δ_y-хандлагын (трэндийн) квадрат дундаж хазайлт $\delta_y = \sqrt{\frac{\sum (y - y_t)^2}{n-1}} = \sqrt{\frac{89.386}{15-1}}$ 6.384714 =2.526799 t_α-k чөлөөний зэрэг бүхий Стьютендийн тархалт k=n-1=15-1=14, t(0.05,14)=2.144788596; $t_\alpha * \delta_y$ =2.144788596*2.526799=5.419; 2014 оны түвшин 85403,29+5.419=90822,29; 85403,29–5.419=79984,29 95.0 хувийн магадлалтайгаар 2014 оны түвшин 79984<$y_{прог}$<90822 байна. 2014 онд хүн амын тоо 79984-ээс 90822 хооронд байх ба энэ нь 95.0 хувийн магадлалтай гэсэн үг юм.

ДҮГНЭЛТ, САНАЛ.

Хүн ам, нийгмийн статистик мэдээ, тайлангуудын гаргалтын чанарыг сайжруулах ажлын хүрээнд: Суурин хүн амын (ХА-3) тайлан, Хүн амын шилжилт хөдөлгөөний (ХА-2) тайлан, Хүн ам, өрхийн нийгмийн зарим үзүүлэлтийн (НС-1) тайлангуудын маягтын үзүүлэлт, зааварыг YCX-ноос баталж ирүүлсэн 2003 оны жилийн эцсээс эхлэн үндсэн нэгжүүдэд мөрдүүлэн ажиллаж жил бүр судалгааг хийж хэвшлээ.

Төв аймгийн хүн амын тоог сүүлийн 3 жилээр авч үзэхэд 2013 онд 1,12 хувиар, 2014 онд 1.84 хувиар өссөн байна. Хүн амын тоог бууруулахгүй байх нь аймгийн эдийн засаг, нийгмийн цаашдын хөгжилд чухал ач холбогдолтой тул үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх, сурч, боловсрох, эрүүл мэндийн, соёлын болон төрийн үйлчилгээг хүртээмжтэй, шуурхай авах, эрүүл аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлж иргэдийн шилжин явах хөдөлгөөнийг аль болохоор сааруулж эерэг урсгал бий болгоход байнга анхаарч, энэ чиглэлийн бодлого хөтөлбөр, төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх нь зүйтэй юм.

Аймгийн хүн амын нягтшил 1.19 байгаа бөгөөд нийт өрх хүн амын 17.87 хувь нь аймгийн төвийн Зуунмод хотод оршин суудаг. Манай аймаг дундаж суурьшилтай аймгийн нэг хэвээр байна.

100 эмэгтэй тутамд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо сүүлийн жилүүдэд аажмаар өсч байгаа нь нийт хүн амд эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жингээс өндөр байгааг харууллаа. Энэ үзүүлэлт 2012 онд 50.47, 2013 онд 50.96, 2014 онд 51.23, байгаа нь нийт хүн амд эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин илүү байгаа нь харагдлаа.

2014 онд хүн ам зүйн ачааллаас харахад 100 тэжээгчид ногдох тэжээлгэгч хүний тоо сүүлийн 3 жилд өссөөр байна.

Аймгийн хэмжээнд тэргэнцэртэй хүн 68, байнгын асаргаанд байдаг хөгжлийн

бэрхшээлтэй хүн 293, тэтгэвэр тэтгэмж тогтоолгосон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн 2255, хөдөлмөр эрхэлж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн 391, хөдөлмөр эрхэлдэггүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн 1983 байна.

Нас барсан хүмүүсийн 62.13 хувь нь эрэгтэйчүүд байгаагийн дотор ид хийж бүтээх насны буюу 20-49 насны эрэгтэйчүүдийн нас баралт өмнөх оноосоо 0.76 пунктээр буурлаа. Суурин хүн амын тоо 2000 оноос хойш жил бүр дунджаар 1.0 хувиар буурч байгаа нь:

- Улс орон зах зээлд шилжсэнээс хойш, ажлын байр багассан, амьжиргааны өртөг нэмэгдсэн зэрэг нөлөөллөөс хүн ам төв, суурин газар руу шилжих урсгал нэмэгдэж 2011-2014 онд 3.5-3.6 мянгад хүрч, 2014 онд шилжин явсан хүний тоо шилжин ирсэнээс 40.4 хувиар их байна.
- Хүн амын цэвэр өсөлт 2009 онд 1000 хүнд ногдох төрөлт 24, нас баралт 7, цэвэр өсөлт 18 байсан бол 2014 онд төрөлт 25, нас баралт 6.9, цэвэр өсөлт 18,3 болж буурч байгаа боловч хүн ам нэмэгдэхэд нөлөөлсөнгүй.
- Хүн ам ихтэй Зуунмодын 6 баг 1258-344, Батсүмбэрийн 4 баг 764-379, Жаргалантын 4 баг 698-230, Эрдэнэсантын 5 баг 413-187 өрхтэй байхад Баян сумын хөдөөний 2 баг 407-117, Баянцагаан сумын 5 баг 147-112, Бүрэн сумын 5 баг 209-107, Сэргэлэн сумын 5 баг 183-101, Цээл сумын 5 баг 172-114 өрхтэй юм.

Харин аймгийн хэмжээнд төрөлт өмнөх оноосоо 2014 онд 4.9 хувиар буурчээ. Хэрэглэгч та бүхэнд толилуулж буй энэхүү судалгаа танилцуулга, холбогдох тоо мэдээллийг аймаг, орон нутгийнхаа нийгмийн хөгжлийн бодлого, хөтөлбөр боловсруулах болон шинжилгээ судалгааны ажилд өргөнөөр ашиглахыг хүсье.

Танилцуулгын болон статистикийн мэдээллийн талаар өөрийн санал хүсэлтээ бидний хаягаар ирүүлбэл талархан хүлээн авч хамтран ажиллах болно.

Хаяг: Төв аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын байр, өрөө 115
Утас: 70272275
70272136
Цахим хаяг. tuv@nso.mn ; tuv_sta@yahoo.com
Веб хуудас: www.tuv.nso.mn

Статистикийн хэлтсийн дарга Ж.Отгончулуун

ХАВСРАЛТ ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ /СУМДААР/

1. Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлтүүд.
2. Сумдын өрхийн тоо, тэдгээрийн байршилын үзүүлэлтүүд
3. Сумдын суурин хүний тоо хүйсээр
4. Сумдын нийт хүн амд хүүхэд, залуучуудын эзлэх хувийн жин
5. Сумдын нийт хүн амын насны ерөнхий бүтэц, хүн ам зүйн ачаалал
6. Сумдын нийт хүн амд өндөр настангуудын эзлэх хувь, өндөр настнуудын насны бүтцийн үзүүлэлтүүд
7. нийт өндөр настанд эмэгтэй өндөр настануудын эзлэх хувь, насны бүтцийн үзүүлэлтүүд
8. Хүн ам, өрхийн тоо багаар
9. Бүтэн өнчин хүүхдүүд болон хүнд нөхцөлд байгаа хүүхдийн тоо
10. Бүтэн өнчин хүүхдүүд насны бүлэг, хүйсээр
11. Хагас өнчин хүүхдийн тоог сумдаар
12. Хагас өнчин эрэгтэй хүүхдийн тоог сумдаар
13. Хагас өнчин эмэгтэй хүүхдийн тоог сумдаар
14. Гэр бүлгүй (16 хүртэл насны) хүүхэдтэй эх, эцгийн тоог сумдаар
15. Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүн ам бүлийн тоогоор, олон ам бүлтэй өрхүүдийн тоог сумдаар
16. Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүн, ам бүлийн тоог сумдаар
17. Өндөр настан ганц бие өрх, тэтгэвэр, тэтгэмж, тогтоогдоогүй өндөр настай хүний тоог сум, байршлаар
18. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн тоо сумдаар
19. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс 0-15 насны хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар
20. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс хөдөлмөрийн насны хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар
21. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс харах эрхтний өөрчлөлтэй хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар
22. Харах эрхтний өөрчлөлттэй хүмүүсээс 0-15 насны хүний тоо, сум хүйс, шалтгаанаар
23. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс сонсгол, хэл ярианы бэрхшээлтэй хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар

24. Сонсгол, хэл ярианы бэрхшээлтэй хүмүүсээс 0-15 насны хүний тоо, сум хүйс, шалтгаанаар
25. Нийт хүн амд 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин
26. Сумдын хүн амын ердийн хөдөлгөөний талаархи мэдээлэл
27. Хүн амын нийгмийн холбоотой үр дүнгийн үзүүлэлтүүд
28. Хөгжлийн бэрхшээлтэй тэргэнцэртэй хүний тоо
29. Хөгжлийн бэрхшээлтэй байнгын асаргаанд байдаг хүний тоо
30. Тэтгэвэр тэтгэмж тогтоолгосон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо
31. Хөгжлийн бэхшээлтэй хөдөлмөр эрхэлдэг хүний тоо
32. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хөдөлмөр эрхэлдэггүй хүний тоо

Мэдээллийн эх үүсвэр:

- Суурин хүн амын 2011-2014 оны жилийн тайлан /ХА-3/
- Хүн амын ердийн хөдөлгөөний 2011-2014 оны жилийн тайлан / ХА-1/
- Өрх хүн амын нийгмийн зарим үзүүлэлтийн 2011-2014 оны жилийн тайлан /НС-1, НЗҮ-1/
- Аймгийн статистикийн бюллетень танилцуулга 2014 он

Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлтүүд.	*Хэмжих нэгж*	2014 оны				
		Аймгийн дундаж	**Хамгийн**			
			их		бага	
Хүн амын тоогоор	хүн	**3335**	**Зуунмод**	**16094**	**Архуст**	**1254**
			Батсүмбэр	6787	Баяндэлгэр	1330
			Жаргалант	6348	Баянхангай	1379
			Заамар	5407	Баянжаргалан	1571
			Борнуур	5059	Аргалант	1616
Хүн амын нягтрал	хүн	**1.2**	**Зуунмод**	**839.10**	**Баянцагаан**	**0.20**
			Баянчандмань	6.70	Мөнгөнморьт	0.30
			Сүмбэр	5.00	Эрдэнэ	0.48
			Борнуур	4.40	Сэргэлэн	0.48
			Жаргалант	3.40	Алтанбулаг	0.55
Өрхийн тоогоор	өрх	**1039**	**Зуунмод**	**4711**	**Архуст**	**410**
			Батсүмбэр	2062	Баянхангай	464
			Жаргалант	1955	Баянжаргалан	494
			Заамар	1593	Баяндэлгэр	534
			Борнуур	1542	Сүмбэр	532
Өрхийн дундаж ам бүл	хүн	**3.3**	**Бүрэн**	**3.6**	**Баяндэлгэр**	**2.5**
			Батсүмбэр	3.3	Мөнгөнморьт	2.7
			Цээл	3.3	Сэргэлэн	2.8
			Эрдэнэсант	3.3	Аргалант	2.8
			Зуунмод	3.3	Баянцагаан	2.9
Хүйсийн харьцаа 100 эмэгтэйд ноогдох эрэгтэй	хүн	**105.1**	**Баянцогт**	**124.0**	**Зуунмод**	**95.9**
			Мөнгөнморьт	120.0	Баян	96.0
			Баяндэлгэр	120.0	Борнуур	99.9
			Аргалант	117.0	Бүрэн	101.6
			Баян-Өнжүүл	116.0	Жаргалант	102.5
Хүн ам зүйн ачаалал	хувь	**47.9**	**Дэлгэрхаан**	**58.7**	**Баяндэлгэр**	**41.6**
			Бүрэн	58.7	Аргалант	42.8
			Угтаалцайдам	56.2	Баянцагаан	43.1
			Батсүмбэр	53.3	Мөнгөнморьт	43.6
			Баян	50.0	Зуунмод	44.6
Өндөр настны тоогоор	хүн	**388**	**Зуунмод**	**2011**	**Архуст**	**147**
			Батсүмбэр	908	Баянхангай	155
			Жаргалант	671	Баянжаргалан	166
			Борнуур	583	Сүмбэр	189
			Эрдэнэсант	587	Баяндэлгэр	196
Өндөр настан эмэгтэйчүүдийн тоогоор	хүн	**207**	**Зуунмод**	**1165**	**Архуст**	70
			Батсүмбэр	471	Баянхангай	80
			Жаргалант	358	Баянөнжүүл	83
			Борнуур	325	Баяндэлгэр	89
			Эрдэнэсант	261	Сүмбэр	94
1000 хүнд ногдох төрөлтийн тоогоор	хүн	**25.2**	**Заамар**	**31.3**	**Баяндэлгэр**	**18.5**
			Дэлгэрхаан	30.7	Мөнгөнморьт	18.7
			Цээл	29.7	Баянхангай	20.1
			Баянцогт	29.5	Аргалант	20.7
			Баян	27.1	Архуст	20.9

Үзүүлэлтүүд.	*Хэмжих нэгж*	2014 оны				
		Аймгийн дундаж	**Хамгийн**			
			их		бага	
1000 хүнд ногдох нас баралтын тоогоор	хүн	**6.9**	**Батсүмбэр**	**11.9**	**Лүн**	**4.2**
			Эрдэнэ	8.7	Алтанбулаг	4.3
			Баян	8.4	Борнуур	4.8
			Цээл	8.4	Өндөрширээт	4.8
			Зуунмод	8.2	Заамар	4.9
1000 хүнд ногдох цэвэр өсөлт тоогоор	хүн	**18.3**	**Заамар**	**26.4**	**Баяндэлгэр**	**9.8**
			Баян-Өнжүүл	25.4	Мөнгөнморьт	12.3
			Дэлгэрхаан	23.5	Батсүмбэр	13.4
			Өндөрширээт	22.9	Баянхангай	14.4
			Баянцогт	21.9	Архуст	14.5
10000 хүнд ногдох эмнэлгийн ор	ор	**53.3**	**Зуунмод**	**144.1**	**Батсүмбэр**	**22.1**
			Аргалант	56.4	Заамар	28.1
			Баянхангай	50.3	Эрдэнэ	30.3
			Архуст	48.2	Баянчандмань	30.4
			Дэлгэрхаан	48.1	Угтаалцайдам	31
10000 хүнд ногдох хүний их эмч	хүн	**18**	**Зуунмод**	**65.0**	**Баян-Өнжүүл**	**4.8**
			Эрдэнэсант	13.5	Мөнгөнморьт	4.9
			Цээл	12.0	Сэргэлэн	5.2
			Аргалант	12.5	Өндөрширээт	5.3
			Лүн	11.4	Эрдэнэ	5.3
10000 хүнд ногдох эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн	хүн	**53.7**	**Зуунмод**	**119.9**	**Батсүмбэр**	**19.2**
			Архуст	72.3	Жаргалант	20.6
			Баяндэлгэр	67.9	Заамар	26.2
			Баянжаргалан	64.5	Алтанбулаг	26.2
			Сүмбэр	62.5	Борнуур	26.2
10000 хүнд ногдох Е.Б.Сургуульд суралцагсад	хүн	**1125**	**Заамар**	**1834.8**	**Сэргэлэн**	**238.5**
			Угтаалцайдам	1741.8	Баянцагаан	**432.9**
			Цээл	1708.1	Баян-Өнжүүл	488.7
			Жаргалант	1537.5	Баяндэлгэр	754.4
			Сүмбэр	1512.2	Дэлгэрхаан	878.7
10000 хүнд ногдох үзвэр үзэгчид	хүн	**3921.9**	**Зуунмод**	**12180.0**	**Эрдэнэ**	**205.3**
			Угтаалцайдам	9982.6	Заамар	310.7
			Өндөрширээт	6180.1	Баян-Өнжүүл	407.3
			Эрдэнэсант	5806.3	Борнуур	461.8
			Баяндэлгэр	4677.5	Дэлгэрхаан	493.5

Сумдын өрхийн тоо, тэдгээрийн байршлыг үзүүлбэл:

	Нийт өрхийн тоо		үүнээс				Өрхийн дундаж ам бүл	Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			Хот суурин, сумын төв		Хөдөөд			
	Эцэст		тоо	эзлэх хувь	тоо	эзлэх хувь		
	2013 оны	**2014 оны**						
1.Алтанбулаг	**958**	972	298	30.66	674	69.34	3.20	3.46
2.Аргалант	**530**	576	304	52.78	272	47.22	2.81	2.05
3.Архуст	**405**	410	179	43.66	231	190.00	3.06	1.46
4.Батсүмбэр	**1994**	2062	764	37.05	1298	62.95	3.29	7.35
5.Баян	**630**	654	449	68.65	205	31.35	3.15	2.33
6.Баяндэлгэр	**540**	534	110	20.60	424	79.40	2.49	1.90
7.Баянжаргалан	**486**	494	185	37.45	309	62.55	3.18	1.76
8.Баян-Өнжүүл	**607**	643	143	22.24	500	77.76	3.24	2.29
9.Баянхангай	**462**	464	187	40.30	277	59.70	2.97	1.65
10.Баянцагаан	**595**	612	205	33.50	407	66.50	2.95	2.18
11.Баянцогт	**644**	651	271	41.63	380	58.37	2.83	2.32
12.Баянчандмань	**1196**	1245	967	77.67	278	22.33	3.29	4.44
13.Борнуур	**1495**	1542	756	49.03	786	50.97	3.28	5.49
14.Бүрэн	**847**	848	270	31.84	578	68.16	3.55	3.02
15.Дэлгэрхаан	**499**	504	280	55.56	224	44.44	3.29	1.80
16.Жаргалант	**1880**	1955	1384	70.79	571	29.21	3.25	6.97
17.Заамар	**1561**	1593	452	28.37	1141	71.63	3.39	5.68
18.Лүн	**789**	791	318	40.20	473	59.80	3.35	2.82
19.Мөнгөнморьт	**723**	739	309	41.81	430	58.19	2.69	2.63
20.Өндөрширээт	**598**	605	110	18.18	495	81.82	3.18	2.16
21.Сүмбэр	**545**	532	421	79.14	111	20.86	3.34	1.90
22.Сэргэлэн	**672**	670	187	27.91	483	72.09	2.75	2.39
23.Угтаал	**765**	798	463	58.02	335	41.98	3.31	2.84
24.Цээл	**725**	745	474	63.62	271	36.38	3.33	2.65
25.Эрдэнэ	**1278**	1287	540	41.96	747	58.04	3.00	4.59
26.Эрдэнэсант	**1307**	1311	549	41.88	762	58.12	3.33	4.67
27.Зуунмод	**4546**	4826	4711	6.00	115	2.38	3.33	17.20
Аймгийн дүн	**27277**	**28063**	**15286**	**54.47**	**12777**	**45.53**	**3.26**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	7378	7723	5544	71.79	2179	28.21	3.26	27.52
Хойт бүс	8284	8563	4867	56.84	3696	43.16	3.32	30.51
Баруун бүс	7553	7659	3103	40.51	4556	59.49	3.38	27.29
Зүүн бүс	4062	4118	1772	43.03	2346	56.97	2.95	14.67
2013 он		**27277**	**15138**	**55.50**	**12139**	**44.50**	**3.26**	
2012 он		**26779**	**14530**	**54.26**	**12249**	**45.74**	**3.26**	
2011 он		26901	13836	51.43	13065	48.57	3.28	

Сумдын хүн амын тоо, тэдгээрийн байршлыг үзүүлбэл:

	Суурин хүн амын тоо			үүнээс				Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
				хот, суурин, сумын төв		хөдөөд		
	2012 оны эцэст	**2013 оны эцэст**	**2014 оны эцэст**	тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	
1.Алтанбулаг	3006	**3084**	**3106**	891	28.69	2215	71.31	3.45
2.Аргалант	1566	**1561**	**1616**	776	48.02	840	51.98	1.79
3.Архуст	1238	**1280**	**1254**	499	39.79	755	60.21	1.39
4.Батсүмбэр	6772	**6823**	**6787**	2704	39.84	4083	60.16	7.54
5.Баян	2024	**1996**	**2063**	1281	62.09	782	37.91	2.29
6.Баяндэлгэр	1345	**1386**	**1330**	334	25.11	996	74.89	1.48
7.Баянжаргалан	1558	**1570**	**1571**	550	35.01	1021	64.99	1.74
8.Баянөнжүүл	2031	**2011**	**2086**	782	37.49	1304	62.51	2.32
9.Баянхангай	1404	**1401**	**1379**	518	37.56	861	62.44	1.53
10.Баянцагаан	1712	**1715**	**1803**	645	35.77	1158	64.23	2.00
11.Баянцогт	1812	**1812**	**1841**	811	44.05	1030	55.95	2.04
12.Баянчандмань	3603	**3823**	**4099**	3336	81.39	763	18.61	4.55
13.Борнуур	4825	**5046**	**5059**	2666	52.70	2393	47.30	5.62
14.Бүрэн	3029	**2991**	**3012**	808	26.83	2204	73.17	3.34
15.Дэлгэрхаан	1339	**1565**	**1660**	891	53.67	769	46.33	1.84
16.Жаргалант	6306	**6314**	**6348**	4521	71.22	1827	28.78	7.05
17.Заамар	5133	**5334**	**5407**	1543	28.54	3864	71.46	6.00
18.Лүн	2586	**2591**	**2652**	1035	39.03	1617	60.97	2.95
19.Мөнгөнморьт	2065	**1983**	**1991**	914	45.91	1077	54.09	2.21
20.Өндөрширээт	1844	**1869**	**1921**	336	17.49	1585	82.51	2.13
21.Сүмбэр	1819	**1844**	**1778**	1344	75.59	434	24.41	1.97
22.Сэргэлэн	1846	**1866**	**1841**	520	28.25	1321	71.75	2.04
23.Угтаал	2583	**2594**	**2640**	1508	57.12	1132	42.88	2.93
24.Цээл	2509	**2466**	**2480**	1559	62.86	921	37.14	2.75
25.Эрдэнэ	3762	**3696**	**3862**	1637	42.39	2225	57.61	4.29
26.Эрдэнэсант	4420	**4381**	**4369**	1769	40.49	2600	59.51	4.85
27.Зуунмод	15273	**15273**	**16094**	15702	97.56	392		17.87
Аймгийн дүн	**87410**	**88275**	**90049**	**49880**	**55.39**	**40169**	**44.61**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	23868	23949	24930	18540	**74.37**	6390	**25.63**	27.68
Хойт бүс	26703	27223	27528	16158	**58.70**	11370	**41.30**	30.57
Баруун бүс	24847	25192	25520	9967	**39.06**	15553	**60.94**	28.34
Зүүн бүс	11992	11911	12071	5215	**43.20**	6856	**56.80**	13.40
2013 он			88399	49384	**55.86**	39015	**44.14**	
2012 он			87410	48143	**55.08**	39267	**44.92**	
2011 он			88277	45710	**51.78**	42567	**48.22**	

Сумдын суурин хүний тоо хүйсээр:

	Нийт хүний тоо	үүнээс				Хүйсийн харьцаа (100 эмэгтэйд)
		Эрэгтэй		Эмэгтэй		
		тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	
1.Алтанбулаг	3106	1623	52.25	1483	47.75	109.44
2.Аргалант	1616	871	53.90	745	46.10	116.91
3.Архуст	1254	652	51.99	602	48.01	108.31
4.Батсүмбэр	6787	3472	51.16	3315	48.84	104.74
5.Баян	2063	1012	49.05	1051	50.95	96.29
6.Баяндэлгэр	1330	727	54.66	603	45.34	120.56
7.Баянжаргалан	1571	807	51.37	764	48.63	105.63
8.Баян-Өнжүүл	2086	1119	53.64	967	46.36	115.72
9.Баянхангай	1379	725	52.57	654	47.43	110.86
10.Баянцагаан	1803	927	51.41	876	48.59	105.82
11.Баянцогт	1841	1019	55.35	822	44.65	123.97
12.Баянчандмань	4099	2173	53.01	1926	46.99	112.82
13.Борнуур	5059	2528	49.97	2531	50.03	99.88
14.Бүрэн	3012	1518	50.40	1494	49.60	101.61
15.Дэлгэрхаан	1660	850	51.20	810	48.80	104.94
16.Жаргалант	6348	3214	50.63	3134	49.37	102.55
17.Заамар	5407	2779	51.40	2628	48.60	105.75
18.Лүн	2652	1353	51.02	1299	48.98	104.16
19.Мөнгөнморьт	1991	1088	54.65	903	45.35	120.49
20.Өндөрширээт	1921	998	51.95	923	48.05	108.13
21.Сүмбэр	1778	938	52.76	840	47.24	111.67
22.Сэргэлэн	1841	982	53.34	859	46.66	114.32
23.Угтаал	2640	1344	50.91	1296	49.09	103.70
24.Цээл	2480	1268	51.13	1212	48.87	104.62
25.Эрдэнэ	3862	2026	52.46	1836	47.54	110.35
26.Эрдэнэсант	4369	2245	51.38	2124	48.62	105.70
27.Зуунмод	16094	7878	48.95	8216	51.05	95.89
Аймгийн дүн	**90049**	**46136**	**51.23**	**43913**	48.77	105.06
Б үс- Төвийн бүс	24930	12529	50.26	12401	49.74	101.03
үүд- Хойт бүс	27528	14215	51.64	13313	48.36	106.78
ийн Баруун бүс	25520	13080	51.25	12440	48.75	105.14
дүн Зүүн бүс	12071	6312	52.29	5759	47.71	109.60
2013 оны эцэст	88399	45046	50.96	40353	45.65	111.63
2012 оны эцэст	87410	44556	50.97	42854	49.03	103.32
2011 оны эцэст	88277	44860	50.82	43417	49.18	103.32

Сумдын нийт хүн амд хүүхэд, залуучуудын эзлэх хувийн жин .

	Нийт хүн ам	0-7 насны		0 -15 насны		16 - 28 насны		0- 34 насны	
		тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин
1.Алтанбулаг	3106	492	15.84	841	27.08	783	25.21	1915	61.65
2.Аргалант	1616	277	17.14	451	27.91	386	23.89	981	60.71
3.Архуст	1254	228	18.18	364	29.03	317	25.28	786	62.68
4.Батсүмбэр	6787	1205	17.75	2079	30.63	1467	21.61	4111	60.57
5.Баян	2063	372	18.03	636	30.83	445	21.57	1262	61.17
6.Баяндэлгэр	1330	207	15.56	342	25.71	256	19.25	733	55.11
7.Баянжаргалан	1571	285	18.14	466	29.66	398	25.33	1030	65.56
8.Баянөнжүүл	2086	340	16.30	613	29.39	455	21.81	1324	63.47
9.Баянхангай	1379	266	19.29	430	31.18	316	22.92	897	65.05
10.Баянцагаан	1803	272	15.09	480	26.62	375	20.80	1046	58.01
11.Баянцогт	1841	311	16.89	513	27.87	454	24.66	1121	60.89
12.Баянчандмань	4099	697	17.00	1223	29.84	994	24.25	2571	62.72
13.Борнуур	5059	799	15.79	1429	28.25	1240	24.51	3159	62.44
14.Бүрэн	3012	531	17.63	919	30.51	766	25.43	1960	65.07
15.Дэлгэрхаан	1660	317	19.10	557	33.55	383	23.07	1113	67.05
16.Жаргалант	6348	1209	19.05	2005	31.58	1483	23.36	4050	63.80
17.Заамар	5407	1088	20.12	1819	33.64	1177	21.77	3537	65.42
18.Лүн	2652	460	17.35	762	28.73	646	24.36	1648	62.14
19.Мөнгөнморьт	1991	316	15.87	561	28.18	417	20.94	1173	58.92
20.Өндөрширээт	1921	347	18.06	602	31.34	451	23.48	1247	64.91
21.Сүмбэр	1778	321	18.05	534	30.03	411	23.12	1129	63.50
22.Сэргэлэн	1841	323	17.54	513	27.87	391	21.24	1113	60.46
23.Угтаал	2640	499	18.90	850	32.20	577	21.86	1654	62.65
24.Цээл	2480	463	18.67	759	30.60	605	24.40	1608	64.84
25.Эрдэнэ	3862	648	16.78	1137	29.44	970	25.12	2449	63.41
26.Эрдэнэсант	4369	744	17.03	1250	28.61	1153	26.39	2763	63.24
27.Зуунмод	16094	2727	16.94	4364	27.12	3876	24.08	9886	61.43
Аймгийн дүн	**90049**	**15744**	**17.48**	**26499**	**29.43**	**21192**	23.53	**56266**	**62.48**
Б үс- Төвийн бүс	24930	4154	**16.66**	6811	**27.32**	5880	23.59	15284	**61.31**
үүд- Хойт бүс	27528	4819	**17.51**	8234	**29.91**	6435	23.38	17122	**62.20**
ийн Баруун бүс	25520	4715	**18.48**	7948	**31.14**	6074	23.80	16427	**64.37**
дүн Зүүн бүс	12071	2056	**17.03**	3506	**29.04**	2803	23.22	7433	**61.58**
2013 оны эцэст	88399	15008	16.98	26031	29.45	21335	24.13	55722	63.03
2012 оны эцэст	87410	14160	16.20	25355	29.01	22019	25.19	55727	63.75
2011 оны эцэст	88277	13508	15.30	25455	28.84	23148	26.22	57056	64.63

Сумдын нийт хүн амын насны ерөнхий бүтэц,хүн ам зүйн ачаалал .

	Нийт хүн ам	0 -14 насны		15 - 64 насны		65-с дээш насны		Хүн ам зүйн ачаалал (хувь)
		тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	тоо	хувийн жин	
1.Алтанбулаг	**2996**	792	26.44	2154	71.90	160	5.34	44.20
2.Аргалант	**1577**	421	26.70	1131	71.72	64	4.06	42.88
3.Архуст	**1236**	351	28.40	840	67.96	63	5.10	49.29
4.Батсүмбэр	**6789**	1957	28.83	4426	65.19	404	5.95	53.34
5.Баян	**2002**	598	29.87	1375	68.68	90	4.50	50.04
6.Баяндэлгэр	**1321**	324	24.53	939	71.08	67	5.07	41.64
7.Баянжаргалан	**1531**	447	29.20	1067	69.69	57	3.72	47.24
8.Баянөнжүүл	**2088**	576	27.59	1434	68.68	76	3.64	45.47
9.Баянхангай	**1406**	408	29.02	919	65.36	52	3.70	50.05
10.Баянцагаан	**1801**	450	24.99	1260	69.96	93	5.16	43.10
11.Баянцогт	**1820**	484	26.59	1249	68.63	108	5.93	47.40
12.Баянчандмань	**3783**	1111	29.37	2782	73.54	206	5.45	47.34
13.Борнуур	**4854**	1337	27.54	3479	71.67	243	5.01	45.42
14.Бүрэн	**3012**	864	28.69	2006	66.60	142	4.71	50.15
15.Дэлгэрхаан	**1663**	532	31.99	1046	62.90	82	4.93	58.70
16.Жаргалант	**6296**	1904	30.24	4170	66.23	274	4.35	52.23
17.Заамар	**5280**	1721	32.59	3541	67.06	145	2.75	52.70
18.Лүн	**2609**	716	27.44	1813	69.49	123	4.71	46.28
19.Мөнгөнморьт	**2065**	529	25.62	1387	67.17	75	3.63	43.55
20.Өндөрширээт	**1833**	568	30.99	1287	70.21	66	3.60	49.26
21.Сүмбэр	**1740**	503	28.91	1200	68.97	75	4.31	48.17
22.Сэргэлэн	**2016**	482	23.91	1267	62.85	92	4.56	45.30
23.Угтаал	**2527**	817	32.33	1690	66.88	133	5.26	56.21
24.Цээл	**2508**	722	28.79	1678	66.91	80	3.19	47.79
25.Эрдэнэ	**3736**	1048	28.05	2621	70.16	193	5.17	47.35
26.Эрдэнэсант	**4511**	1173	26.00	2995	66.39	201	4.46	45.88
27.Зуунмод	**15277**	4133	27.05	11131	72.86	830	5.43	44.59
Аймгийн дүн	**90049**	**24968**	**27.73**	**60887**	**67.62**	**4194**	**4.66**	**47.90**
Б үсүүдийн дүн Төвийн бүс	24178	6433	**26.61**	17246	71.33	1251	**5.17**	44.56
Хойт бүс	26859	7717	**28.73**	18437	68.64	1374	**5.12**	49.31
Баруун бүс	25349	7521	**29.67**	16975	66.97	1024	**4.04**	50.34
Зүүн бүс	11891	3297	**27.73**	8229	69.20	545	**4.58**	46.69
2013 оны эцэст	88399	24551	**27.77**	59723	67.56	4125	**4.67**	48.02
2012 оны эцэст	87410	23911	**27.35**	59458	68.02	4041	**4.62**	47.01
2011 оны эцэст	88277	23850	**27.02**	60324	68.33	4103	**4.65**	46.34

Сумдын нийт хүн амд өндөр настангуудын эзлэх хувь,
өндөр настнуудын насны бүтцийг үзүүлбэл:

	Өндөр настан бүгд		үүнээс								Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			69 хүртэл насны		70 - 79 насны		80 -89 насны		90-99,100 насны		
	тоо	нийт хүнд %	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	
1.Алтанбулаг	365	9.5	251	68.77	78	21.37	33	9.04	3	0.82	3.48
2.Аргалант	207	7.3	169	81.64	23	11.11	13	6.28	2	0.97	1.98
3.Архуст	147	10.9	104	70.75	34	23.13	8	5.44	1	0.68	1.40
4.Батсүмбэр	908	7.6	660	72.69	184	20.26	57	6.28	7	0.77	8.67
5.Баян	222	10.5	150	67.57	53	23.87	16	7.21	3	1.35	2.12
6.Баяндэлгэр	196	9.4	150	76.53	33	16.84	10	5.10	3	1.53	1.87
7.Баянжаргалан	166	12.2	121	72.89	26	15.66	17	10.24	2	1.20	1.58
8.Баян-Өнжүүл	226	12.1	171	75.66	31	13.72	21	9.29	3	1.33	2.16
9.Баянхангай	155	11.8	121	78.06	26	16.77	5	3.23	3	1.94	1.48
10.Баянцагаан	239	9.2	173	72.38	42	17.57	22	9.21	2	0.84	2.28
11.Баянцогт	259	8.5	194	74.90	51	19.69	12	4.63	2	0.77	2.47
12.Баянчандмань	486	9.3	351	72.22	104	21.40	29	5.97	2	0.41	4.64
13.Борнуур	583	10.9	430	73.76	114	19.55	33	5.66	6	1.03	5.57
14.Бүрэн	324	10.2	233	71.91	63	19.44	25	7.72	3	0.93	3.09
15.Дэлгэрхаан	161	11.4	96	59.63	47	29.19	16	9.94	2	1.24	1.54
16.Жаргалант	671	10.9	491	73.17	139	20.72	37	5.51	4	0.60	6.41
17.Заамар	440	17.5	352	80.00	67	15.23	16	3.64	5	1.14	4.20
18.Лүн	318	9.5	244	76.73	54	16.98	19	5.97	1	0.31	3.04
19.Мөнгөнморьт	234	11.0	185	79.06	30	12.82	15	6.41	4	1.71	2.23
20.Өндөрширээт	207	10.3	165	79.71	33	15.94	9	4.35			1.98
21.Сүмбэр	189	12.3	143	75.66	34	17.99	11	5.82	1	0.53	1.80
22.Сэргэлэн	244	10.1	177	72.54	51	20.90	15	6.15	1	0.41	2.33
23.Угтаал	292	9.6	210	71.92	62	21.23	19	6.51	1	0.34	2.79
24.Цээл	267	12.0	219	82.02	38	14.23	9	3.37	1	0.37	2.55
25.Эрдэнэ	472	8.8	355	75.21	93	19.70	21	4.45	3	0.64	4.51
26.Эрдэнэсант	487	10.3	351	72.07	96	19.71	32	6.57	8	1.64	4.65
27.Зуунмод	2011	9.4	1438	71.51	405	20.14	141	7.01	27	1.34	19.20
Аймгийн дүн	**10476**	**11.6**	**7704**	**73.54**	**2011**	**19.20**	**661**	**6.31**	**100**	**0.95**	100.0
Б үсүүдийн дүн Төвийн бүс	3085	9.6	2210	71.64	607	19.68	232	7.52	36	1.17	29.45
Хойт бүс	3303	9.2	2438	73.81	649	19.65	192	5.81	24	0.73	31.53
Баруун бүс	2651	11.5	1991	75.10	486	18.33	150	5.66	24	0.91	25.31
Зүүн бүс	1437	10.1	1065	74.11	269	18.72	87	6.05	16	1.11	13.72
2013 оны эцэст	9890	11.2	7150	72.30	2011	20.33	637	6.44	92	0.93	
2012 оны эцэст	9359	10.7	6673	71.30	2007	21.44	582	6.22	97	1.04	
2011 оны эцэст	9150	9.6	6506	71.10	2007	21.93	541	5.91	96	1.05	

Нийт өндөр настанд эмэгтэй өндөр настануудын эзлэх хувь,
насны бүтцийг нь үзүүлбэл:

	Өндөр настан Эмэгтэй бүгд		үүнээс							
			69 хүртэл насны		70 - 79 насны		80 -89 насны		90-99,100 насны	
	тоо	нийт ө.н хүнд %	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь	тоо	Ө.нас-д эзлэх хувь
1.Алтанбулаг	188	51.5	123	65.43	43	22.87	19	10.11	3	1.60
2.Аргалант	105	50.7	87	82.86	9	8.57	8	7.62	1	0.95
3.Архуст	70	47.6	51	72.86	14	20.00	4	5.71	1	1.43
4.Батсүмбэр	471	51.9	345	73.25	85	18.05	35	7.43	6	1.27
5.Баян	125	56.3	81	64.80	30	24.00	11	8.80	3	2.40
6.Баяндэлгэр	89	45.4	69	77.53	12	13.48	7	7.87	1	1.12
7.Баянжаргалан	83	50.0	61	73.49	13	15.66	9	10.84	0	0.00
8.Баянөнжүүл	112	49.6	85	75.89	13	11.61	12	10.71	2	1.79
9.Баянхангай	80	51.6	57	71.25	16	20.00	4	5.00	3	3.75
10.Баянцагаан	136	56.9	92	67.65	26	19.12	16	11.76	2	1.47
11.Баянцогт	127	49.0	90	70.87	27	21.26	8	6.30	2	1.57
12.Баянчандмань	257	52.9	179	69.65	61	23.74	17	6.61	0	0.00
13.Борнуур	325	55.7	227	69.85	71	21.85	22	6.77	5	1.54
14.Бүрэн	183	56.5	128	69.95	37	20.22	16	8.74	2	1.09
15.Дэлгэрхаан	89	55.3	59	66.29	20	22.47	10	11.24	0	0.00
16.Жаргалант	358	53.4	253	70.67	79	22.07	23	6.42	3	0.84
17.Заамар	241	54.8	194	80.50	33	13.69	9	3.73	5	2.07
18.Лүн	157	49.4	127	80.89	20	12.74	9	5.73	1	0.64
19.Мөнгөнморьт	110	47.0	84	76.36	14	12.73	9	8.18	3	2.73
20.Өндөрширээт	98	47.3	81	82.65	11	11.22	6	6.12	0	0.00
21.Сүмбэр	94	49.7	65	69.15	20	21.28	8	8.51	1	1.06
22.Сэргэлэн	132	54.1	91	68.94	31	23.48	9	6.82	1	0.76
23.Угтаал	147	50.3	97	65.99	38	25.85	11	7.48	1	0.68
24.Цээл	137	51.3	107	78.10	22	16.06	7	5.11	1	0.73
25.Эрдэнэ	257	54.4	187	72.76	53	20.62	15	5.84	2	0.78
26.Эрдэнэсант	261	53.6	181	69.35	53	20.31	21	8.05	6	2.30
27.Зуунмод	1165	57.9	802	68.84	253	21.72	91	7.81	19	1.63
Аймгийн дүн	**5597**	53.4	**4003**	**71.52**	**1104**	**19.72**	**416**	**7.43**	**74**	**1.32**
Б үс- Төвийн бүс	1733	56.2	1193	68.84	366	21.12	147	8.48	27	1.56
үүд- Хойт бүс	1737	52.6	1246	71.73	352	20.26	121	6.97	18	1.04
ийн Баруун бүс	1393	52.5	1031	74.01	250	17.95	93	6.68	19	1.36
дүн Зүүн бүс	734	51.1	533	72.62	136	18.53	55	7.49	10	1.36
2013 оны эцэст	5275	53.3	3714	70.41	1094	20.74	393	7.45	74	1.40
2012 оны эцэст	4955	46.6	3432	69.26	1080	21.80	368	7.43	75	1.51
2011 оны эцэст	4831	52.8	3348	69.30	1088	22.52	328	6.79	67	1.39

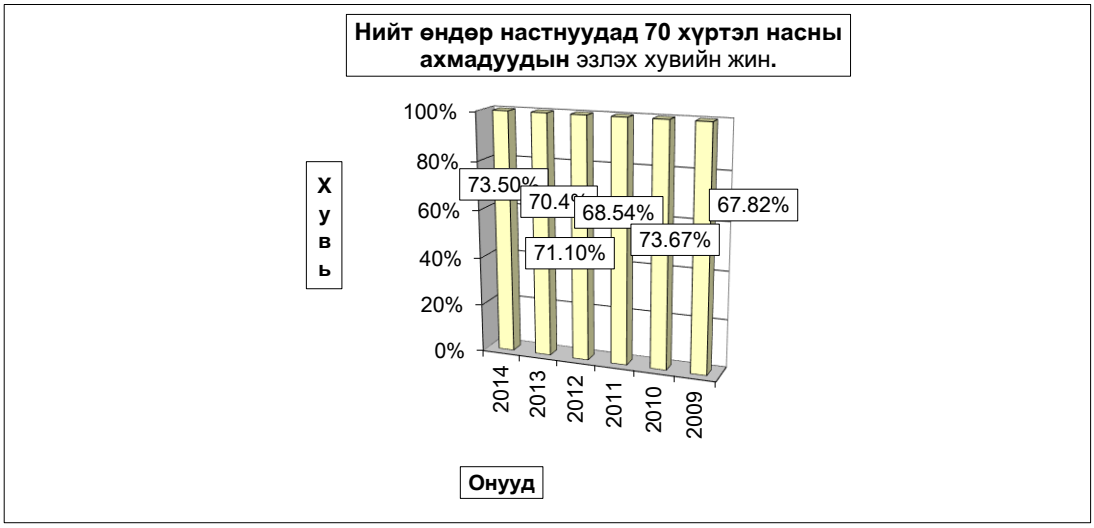

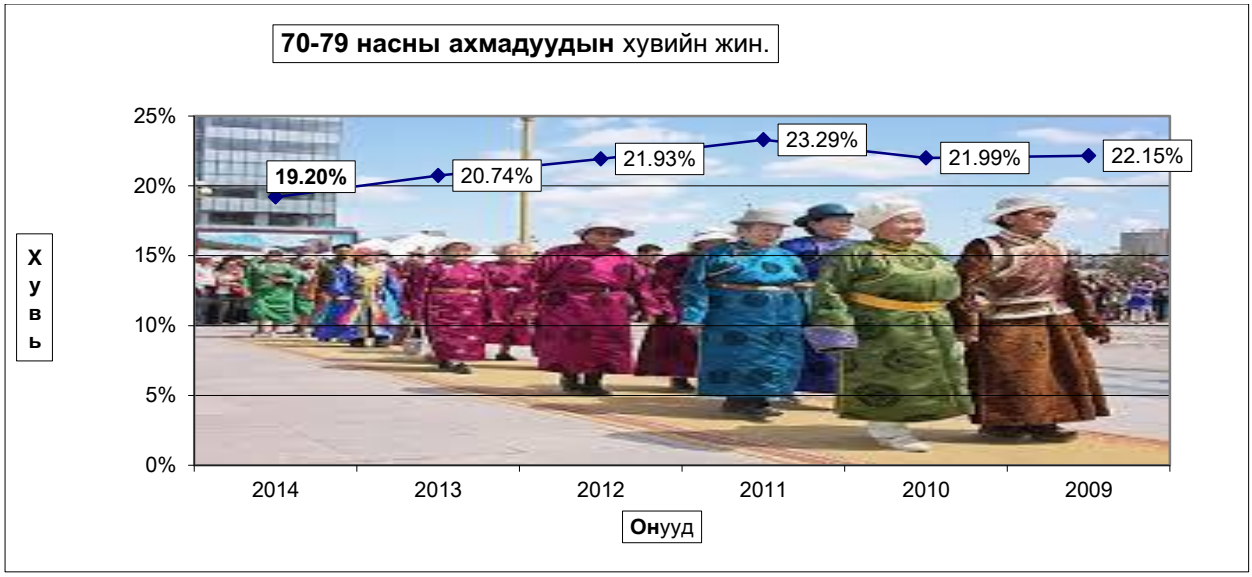

Хүн амын тоо сумдын багаар

Сумдын нэр	Багийн нэр	Багийн дугаар	Өрхийн тоо	Хүний тоо
1.Алтанбулаг	Сумт Төвийн баг	51	298	891
	Аргал	53	260	842
	Алтан овоо	55	227	792
	Замт	57	187	581
	Сумын дүн		**972**	**3106**
2.Аргалант	Аргалын уул Төв	51	272	840
	Хөшөөт	53	304	776
	Сумын дүн		**576**	**1616**
3.Архуст	Ноёншанд	51	184	586
	Нарст Төвийн	53	226	668
	Сумын дүн		**410**	**1254**
4.Батсүмбэр	Мандал (Төвийн)	51	764	2704
	Цогтөндөр	53	481	1567
	Баянгол	55	438	1390
	Үдлэг	57	379	1126
	Сумын дүн		**2062**	**6787**
5.Баян	Цант	51	117	370
	Өгөөмөр	53	130	382
	Цавчир	55	407	1311
	Сумын дүн		**654**	**2063**
6.Баяндэлгэр	Байдлаг	51	274	666
	Галуут	53	260	664
	Сумын дүн		**534**	**1330**
7.Баянжаргалан	Жаргалант Төв-хөдөө	51	163	539
	Улаанухаа Төв-хөдөө	53	167	528
	Эрдэнэ Төв-хөдөө	55	164	504
	Сумын дүн		**494**	**1571**
8.Баян-Өнжүүл	Бараат Төв-хөдөө	51	217	697
	Цээл Төв-хөдөө	53	263	852
	Бүрд Төв-хөдөө	55	163	537
	Сумын дүн		**643**	**2086**
9.Баянхангай	Найрамдал Төв-хөдөө	51	264	771
	Хөшөөт Төв-хөдөө	53	200	608
	Сумын дүн		**464**	**1379**
10.Баянцагаан	Өлзийт	51	147	440
	Баян-Айраг	53	112	304
	Гурвантүрүү	55	106	316
	Алтат	57	130	379
	Зогсоол Төвийн	55	117	364
	Сумын дүн		**612**	**1803**
11.Баянцогт	Гуна	51	174	430
	Сарлаг	53	206	600
	Даргиат Төвийн	55	271	811
	Сумын дүн		**651**	**1841**

Хүн амын тоо сумдын багаар

Сумдын нэр	Багийн нэр	Багийн дугаар	Өрхийн тоо	Хүний тоо
12.Баянчандмань	Чандмань	51	390	1483
	Замт	53	493	1626
	Эрдэнэ	55	362	990
	Сумын дүн		**1245**	**4099**
13.Борнуур	Өгөөмөр	51	446	1556
	Мандал	53	321	1108
	Бичигт	55	387	1269
	Нарт	57	388	1126
	Сумын дүн		**1542**	**5059**
14.Бүрэн	Төхөм Төвийн	51	168	574
	Баянцогт	53	213	757
	Монгол	55	179	624
	Эрдэнэхангай	57	181	656
	Өнжүүл	59	107	401
	Сумын дүн		**848**	**3012**
15.Дэлгэрхаан	Тарган	51	150	479
	Дуут-Хуримт	53	205	667
	Давст	55	149	514
	Сумын дүн		**504**	**1660**
16.Жаргалант	Буурал	51	686	2273
	Өгөөмөр	53	698	2248
	Баянбулаг	55	341	1152
	Загдал	57	230	675
	Сумын дүн		**1955**	**6348**
17.Заамар	Тосон	51	199	704
	Төмстэй	53	247	875
	Хайлааст	55	695	2285
	Төвийн	57	452	1543
	Сумын дүн		**1593**	**5407**
18.Лүн	Цагаан-Уул	51	198	638
	Өгөөмөр	53	275	979
	Төв	55	318	1035
	Сумын дүн		**791**	**2652**
19.Мөнгөнморьт	Жаргалант	51	247	677
	Байдлаг	53	203	434
	Булаг Төв	55	289	880
	Сумын дүн		**739**	**1991**
20.Өндөрширээт	Баянтуул	51	212	672
	Хайрхан	53	131	427
	Уянга	55	152	486
	Сант Төвийн	57	110	336
	Сумын дүн		**605**	**1921**
21.Сүмбэр	Сүмбэр	51	272	922
	Жавхлант	53	260	856
	Сумын дүн		**532**	**1778**

Хүн амын тоо сумдын багаар

Сумдын нэр	Багийн нэр	Багийн дугаар	Өрхийн тоо	Хүний тоо
22.Сэргэлэн	Баянбүрд	51	126	370
	Хайрхан	53	140	368
	Хөшиг	**55**	120	327
	Эрдэнэ-Уул төвийн	57	183	471
	Авдар	59	101	305
	Сумын дүн		**670**	**1841**
23.Угтаал	Талын- Уул	51	190	649
	Харчулуут	53	145	483
	Асгат Төвийн	55	463	1508
	Сумын дүн		**798**	**2640**
24.Цээл	Оргил	51	155	511
	Талынхайрхан	53	144	479
	Майхан	55	160	534
	Сүүл-буга	57	114	406
	Хүүлээхан	59	172	550
	Сумын дүн		**745**	**2480**
25.Эрдэнэ	Өгөөмөр	51	206	529
	Чулуут	53	223	743
	Баянтуул	55	176	472
	Хушинга	57	180	557
	Тамган / төвийн/	59	502	1561
	Сумын дүн		**1287**	**3862**
26.Эрдэнэсант	Баян-Уул	51	187	661
	Баргилт	53	187	623
	Буянт	55	212	676
	Угалзат	57	312	1095
	Улаанхудаг Төв	59	413	1314
	Сумын дүн		**1311**	**4369**
27.Зуунмод	Номт	51	1258	4235
	Ланс	53	825	2912
	Баянхошуу	55	509	1563
	Зүүндэлгэр	57	344	1141
	Нацагдорж	59	925	3145
	Баруунзуунмод	61	965	3098
	Сумын дүн		**4826**	**16094**
Аймгийн дүн		**97**	**28063**	**90049**

Бүтэн өнчин хүүхдүүд болон Хүнд нөхцөлд байгаа хүүхдийн тоо.

	Бүгд	үүнээс				Байгалийн гамшгиг өртсөн хүүхэд	Зам тээврийн болон ахуйн осолд өртсөн хүүхэд	Халдварт өвчин,тахалд нэрвэгдсэн хүүхэд	Бусад осолд өртсөн хүүхэд	Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 -15 насны	16 - 18 насны					
1.Алтанбулаг	4		1	2	1					2.65
2.Аргалант	3			3						1.99
3.Архуст	1				1					0.66
4.Батсүмбэр	15		2	6	7					9.93
5.Баян	3			2	1					1.99
6.Баяндэлгэр										
7.Баянжаргалан	1			1						0.66
8.Баянөнжүүл	1				1					0.66
9.Баянхангай										
10.Баянцагаан	5		1	2	2					3.31
11.Баянцогт	1				1					0.66
12.Баянчандмань	7		1	5	1					4.64
13.Борнуур	7		2	5						4.64
14.Бүрэн										
15.Дэлгэрхаан	2			1	1					1.32
16.Жаргалант	7		1	1	5					4.64
17.Заамар	11		2	6	3					7.28
18.Лүн	3			2	1					1.99
19.Мөнгөнморьт	2			2						1.32
20.Өндөрширээт	2			1	1					1.32
21.Сүмбэр										
22.Сэргэлэн	4			4						2.65
23.Угтаал	1			1						0.66
24.Цээл	2			1	1					1.32
25.Эрдэнэ	18	2	1	8	7					11.92
26.Эрдэнэсант	2				2					1.32
27.Зуунмод	49	1	3	14	8		8		15	32.45
Аймгийн дүн	151	**3**	**14**	**67**	**44**		**8**		**15**	
Б ү с-Төвийн бүс	63	1	4	20	11		8		15	41.72
ү ү д- Хойт бүс	40		6	20	14					26.49
и й н Баруун бүс	23		2	12	9					15.23
д ү н Зүүн бүс	25	2	1	13	9					16.56
2013 оны эцэст	109	5	18	56	30					
2012 оны эцэст	123	8	12	63	40	2				
2011 оны эцэст	127	6	8	70	43		2		1	

Бүтэн өнчин хүүхдүүд насны бүлэг, хүйсээр

	Бүтэн өнчин **эрэгтэй** хүүхэд	үүнээс				Бүтэн өнчин **эмэгтэй** хүүхэд	үүнээс			
		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 - 15 насны	16 - 18 насны		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 - 15 насны	16 - 18 насны
1.Алтанбулаг						**4**		1	2	1
2.Аргалант	**3**			3						
3.Архуст						**1**				1
4.Батсүмбэр	**11**		2	4	5	**4**			2	2
5.Баян	**2**			1	1	**1**			1	
6.Баяндэлгэр										
7.Баянжаргалан	**1**			1						
8.Баян-Өнжүүл						**1**				1
9.Баянхангай										
10.Баянцагаан	**3**			2	1	**2**		1		1
11.Баянцогт						**1**				1
12.Баянчандмань	**6**			5	1	**1**		1		
13.Борнуур	**4**		1	3		**3**		1	2	
14.Бүрэн										
15.Дэлгэрхаан	**1**				1	**1**			1	
16.Жаргалант	**4**		1	1	2	**3**				3
17.Заамар	**4**			4		**7**		2	2	3
18.Лүн	**1**			1		**2**			1	1
19.Мөнгөнморьт	**1**			1		**1**			1	
20.Өндөрширээт	**1**			1		**1**				1
21.Сүмбэр										
22.Сэргэлэн	**2**			2		**2**			2	
23.Угтаал						**1**			1	
24.Цээл	**1**				1	**1**			1	
25.Эрдэнэ	**8**	2	1	4	1	**10**			4	6
26.Эрдэнэсант	**2**				2					
27.Зуунмод	**10**		2	8		**16**	1	1	6	8
Аймгийн дүн	***65***	**2**	**7**	**41**	**15**	**63**		**7**	**26**	**29**
Б ү с-Төвийн бүс	15		2	12	1	25	1	3	10	11
ү ү д- Хойт бүс	28		4	16	8	12		2	4	6
и й н Баруун бүс	10			6	4	13		2	6	5
д ү н Зүүн бүс	12	2	1	7	2	13			6	7
2013 оны эцэст	49	4	7	28	11	60	1	11	28	20
2012 оны эцэст	69	4	5	37	23	54	4	7	26	17
2011 оны эцэст	65	4	6	33	22	62	2	2	37	21
2010 оны эцэст	71	4	6	36	25	72	5	11	37	19

Хагас өнчин хүүхдийн тоог сумдаар үзүүлбэл:

	Хагас өнчин хүүхдийн тоо	үүнээс				Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 - 15 насны	16 - 18 насны	
1.Алтанбулаг	23	2	6	11	4	2.31
2.Аргалант	30	5	7	13	5	3.01
3.Архуст	20	3	3	9	5	2.01
4.Батсүмбэр	84	6	16	49	13	8.43
5.Баян	15		4	7	4	1.50
6.Баяндэлгэр	7		4	3		0.70
7.Баянжаргалан	31	3	12	9	7	3.11
8.Баянөнжүүл	22			19	3	2.21
9.Баянхангай	26		7	14	5	2.61
10.Баянцагаан	18	1	8	5	4	1.81
11.Баянцогт	18		6	5	7	1.81
12.Баянчандмань	41	7	5	22	7	4.11
13.Борнуур	95	8	13	50	24	9.53
14.Бүрэн	30	1	6	16	7	3.01
15.Дэлгэрхаан	28		4	15	9	2.81
16.Жаргалант	73	5	17	35	16	7.32
17.Заамар	49	7	8	28	6	4.91
18.Лүн	30	8	9	7	6	3.01
19.Мөнгөнморьт	14		2	8	4	1.40
20.Өндөрширээт	15	3	3	6	3	1.50
21.Сүмбэр	25	2	2	17	4	2.51
22.Сэргэлэн	23	3	5	12	3	2.31
23.Угтаал	21		2	14	5	2.11
24.Цээл	20	1	9	6	4	2.01
25.Эрдэнэ	39	3	7	14	15	3.91
26.Эрдэнэсант	49	6	14	17	12	4.91
27.Зуунмод	151	22	34	63	32	15.15
Аймгийн дүн	**997**	**96**	**213**	**474**	**214**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	237	28	53	110	46	23.77
Хойт бүс	366	33	66	520	236	36.71
Баруун бүс	268	26	62	152	66	26.88
Зүүн бүс	126	9	32	638	295	12.64
2013 оны эцэст	1018	94	204	512	208	
2012 оны эцэст	1042	128	162	477	275	
2011 оны эцэст	1063	132	142	501	288	

Хагас өнчин Эрэгтэй хүүхдийн тоог сумдаар үзүүлбэл:

	Хагас өнчин хүүхдийн тоо	үүнээс				Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 - 15 насны	16 - 18 насны	
1.Алтанбулаг	**14**	1	2	8	3	2.77
2.Аргалант	**18**	3	4	8	3	3.56
3.Архуст	**7**	1	1	3	2	1.39
4.Батсүмбэр	**40**	4	10	24	2	7.92
5.Баян	**8**		2	4	2	1.58
6.Баяндэлгэр	**2**		1	1		0.40
7.Баянжаргалан	**17**	2	5	6	4	3.37
8.Баянөнжүүл	**14**			12	2	2.77
9.Баянхангай	**19**		6	9	4	3.76
10.Баянцагаан	**7**	1	3	1	2	1.39
11.Баянцогт	**7**		2	1	4	1.39
12.Баянчандмань	**22**	4	4	9	5	4.36
13.Борнуур	**29**	2	1	19	7	5.74
14.Бүрэн	**17**	1	3	9	4	3.37
15.Дэлгэрхаан	**12**		2	6	4	2.38
16.Жаргалант	**29**	2	5	14	8	5.74
17.Заамар	**25**	2	4	16	3	4.95
18.Лүн	**19**	6	6	3	4	3.76
19.Мөнгөнморьт	**5**			3	2	0.99
20.Өндөрширээт	**8**	1	1	4	2	1.58
21.Сүмбэр	**17**	2	1	11	3	3.37
22.Сэргэлэн	**13**	1		9	3	2.57
23.Угтаал	**7**			4	3	1.39
24.Цээл	**12**	1	5	5	1	2.38
25.Эрдэнэ	**22**	2	3	7	10	4.36
26.Эрдэнэсант	**29**	2	10	11	6	5.74
27.Зуунмод	**86**	13	22	36	15	17.03
Аймгийн дүн	**505**	**51**	**103**	**243**	**108**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	134	16	27	66	25	26.53
Хойт бүс	162	17	27	86	32	32.08
Баруун бүс	148	13	37	67	31	29.31
Зүүн бүс	61	5	12	24	20	12.08
2013 оны эцэст	512	44	92	275	101	
2012 оны эцэст	509	58	77	236	138	
2011 оны эцэст	527	66	78	230	153	

Хагас өнчин эмэгтэй хүүхдийн тоог сумдаар үзүүлбэл:

	Хагас өнчин хүүхдийн тоо	Үүнээс				Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		0 - 6 насны	7 - 9 насны	10 - 15 насны	16 - 18 насны	
1.Алтанбулаг	**9**	1	4	3	1	1.83
2.Аргалант	**12**	2	3	5	2	2.44
3.Архуст	**13**	2	2	6	3	2.64
4.Батсүмбэр	**44**	2	6	25	11	8.94
5.Баян	**7**		2	3	2	1.42
6.Баяндэлгэр	**5**		3	2		1.02
7.Баянжаргалан	**14**	1	7	3	3	2.85
8.Баян-Өнжүүл	**8**			7	1	1.63
9.Баянхангай	**7**		1	5	1	1.42
10.Баянцагаан	**11**		5	4	2	2.24
11.Баянцогт	**11**		4	4	3	2.24
12.Баянчандмань	**19**	3	1	13	2	3.86
13.Борнуур	**66**	6	12	31	17	13.41
14.Бүрэн	**13**		3	7	3	2.64
15.Дэлгэрхаан	**16**		2	9	5	3.25
16.Жаргалант	**44**	3	12	21	8	8.94
17.Заамар	**24**	5	4	12	3	4.88
18.Лүн	**11**	2	3	4	2	2.24
19.Мөнгөнморьт	**9**		2	5	2	1.83
20.Өндөрширээт	**7**	2	2	2	1	1.42
21.Сүмбэр	**8**		1	6	1	1.63
22.Сэргэлэн	**10**	2	5	3		2.03
23.Угтаал	**14**		2	10	2	2.85
24.Цээл	**8**		4	1	3	1.63
25.Эрдэнэ	**17**	1	4	7	5	3.46
26.Эрдэнэсант	**20**	4	4	6	6	4.07
27.Зуунмод	**65**	9	12	27	17	13.21
Аймгийн дүн	**492**	**45**	**110**	**231**	**106**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	103	12	26	44	21	20.93
Хойт бүс	204	16	39	105	44	41.46
Баруун бүс	120	13	25	56	26	24.39
Зүүн бүс	65	4	20	26	15	13.21
2013 оны эцэст	506	50	112	237	107	
2012 оны эцэст	533	70	85	241	137	
2011 оны эцэст	536	66	64	271	135	

Гэр бүлгүй (16 хүртэл насны) хүүхэдтэй Эх, Эцгийн тоог сумдаар үзүүлбэл:

	Хүүхэдтэй гэр бүлгүй эхчүүдийн тоо	Үүнээс			Хүүхэдтэй гэр бүлгүй эцгийн тоо	Үүнээс			Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		3 хүртэл насны	3 - 5 насны	6 ба дээш насны		3 хүртэл насны	3 - 5 насны	6 ба дээш насны	
1.Алтанбулаг	**19**	8	5	6	**4**	1		3	1.78
2.Аргалант	**18**	15	3		**5**	5			1.68
3.Архуст	**20**	16	4			3	2		1.87
4.Батсүмбэр	**50**	38	12		**8**	7	1		4.67
5.Баян	**16**	11	5			2			1.50
6.Баяндэлгэр	**9**	7	2		**3**	3			0.84
7.Баянжаргалан	**37**	19	11	7	**5**	3	2		3.46
8.Баянөнжүүл	**25**	9	14	2	**16**	10	6		2.34
9.Баянхангай	**68**	35	19	14	**6**	6			6.36
10.Баянцагаан	**10**	5	5		**6**	6			0.93
11.Баянцогт	**36**	27	8	1	**20**	15	5		3.36
12.Баянчандмань	**64**	55	9		**21**	9	11	1	5.98
13.Борнуур	**74**	46	28		**6**	6			6.92
14.Бүрэн	**29**	14	13	2	**6**	3	3		2.71
15.Дэлгэрхаан	**13**	9	3	1	**2**	2			1.21
16.Жаргалант	**64**	50	14		**14**	14			5.98
17.Заамар	**39**	35	4		**7**	7			3.64
18.Лүн	**9**	6	2	1	**9**	6	2	1	0.84
19.Мөнгөнморьт	**9**	6	3		**9**	6	3		0.84
20.Өндөрширээт	**8**	8			**8**	8			0.75
21.Сүмбэр	**37**	24	12	1	**37**	24	12	1	3.46
22.Сэргэлэн	**43**	38	3	2	**43**	38	3	2	4.02
23.Угтаал	**30**	27	3		**30**	27	3		2.80
24.Цээл	**26**	21	2	3	**26**	21	2	3	2.43
25.Эрдэнэ	**85**	54	28	3	**85**	54	28	3	7.94
26.Эрдэнэсант	**49**	36	8	5	**49**	36	8	5	4.58
27.Зуунмод	**183**	130	50	3	**31**	22	8	1	17.10
Аймгийн дүн	**1070**	**749**	**270**	**51**	**463**	**344**	**99**	**20**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	280	190	77	13	100	77	17	6	26.17
Хойт бүс	343	255	86	2	111	80	29	2	32.06
Баруун бүс	271	191	54	26	143	116	18	9	25.33
Зүүн бүс	176	113	53	10	102	71	35	3	16.45
2013 оны эцэст	1255	936	218	101	231	161	58	12	
2012 оны эцэст	1174	798	250	126	156	95	33	28	
2011 оны эцэст	1244	852	276	116	222	164	39	19	

Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүн ам бүлийн тоогоор ,олон ам бүлтэй өрхүүдийн тоог сумдаар үзүүлбэл:

	Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүний тоо	үүнээс: Ам бүлийн тоогоор			8-с дээш ам бүлтэй өрхийн тоо	16 хүртэл настай 4 өөс дээш хүүхэдтэй өрх	Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		3 хүртэл	3-5	6 ба дээш			
1.Алтанбулаг	107	88	12	7	2		3.48
2.Аргалант	25	21	4			6	0.81
3.Архуст	61	39	21	1		22	1.98
4.Батсүмбэр	58	26	25	7	6	115	1.89
5.Баян	106	81	25			23	3.45
6.Баяндэлгэр	85	75	10		7	39	2.77
7.Баянжаргалан	142	100	40	2	2	12	4.62
8.Баян-Өнжүүл	76	38	36	2			2.47
9.Баянхангай	74	41	19	14	1	14	2.41
10.Баянцагаан	21	17	4			4	0.68
11.Баянцогт	166	129	29	8	7	10	5.40
12.Баянчандмань	182	76	95	11	4	68	5.92
13.Борнуур	193	160	33		3	28	6.28
14.Бүрэн	80	62	17	1	11	51	2.60
15.Дэлгэрхаан	15	6	7	2	2	36	0.49
16.Жаргалант	262	124	99	39	5	86	8.52
17.Заамар	138	122	11	5	1	37	4.49
18.Лүн	140	129	8	3		14	4.55
19.Мөнгөнморьт	36	30	6				1.17
20.Өндөрширээт	27	24	3			13	0.88
21.Сүмбэр	152	124	21	7	4		4.94
22.Сэргэлэн	43	22	17	4	6	5	1.40
23.Угтаал	30	18	12		2	47	0.98
24.Цээл	113	78	25	10		39	3.68
25.Эрдэнэ	158	85	61	12	6	34	5.14
26.Эрдэнэсант	185	123	58	4	1	56	6.02
27.Зуунмод	399	225	158	16	11	96	12.98
Аймгийн дүн	**3074**	**2063**	**856**	**155**	**81**	**855**	100.0
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	646	390	227	29	19	105	21.01
Хойт бүс	1038	660	306	72	29	313	33.77
Баруун бүс	802	603	160	39	18	307	26.09
Зүүн бүс	588	410	163	15	15	130	19.13
2013 оны эцэст	3278	2258	785	235	197	1042	
2012 оны эцэст	3867	2555	1090	222	221	619	
2011 оны эцэст	3836	2547	1046	243	294	674	

Өрх толгойлсон гэр бүлгүй хүний тоог хүйс, ам бүлийн бүлийн тоогоор сумдаар үзүүлбэл:

	Өрх толгойлсон гэр бүлгүй **эрэгтэй** хүнии тоо	үүнээс: Ам бүлийн тоогоор			Өрх толгойлсон гэр бүлгүй **эмэгтэй** хүнии тоо	үүнээс: Ам бүлийн тоогоор		
		3 хүртэл	3--5	6 ба дээш		3 хүртэл	3--5	6 ба дээш
1.Алтанбулаг	**16**	10	1	5	**91**	78	11	2
2.Аргалант	**5**	5			**20**	16	4	
3.Архуст	**12**	9	3		**49**	30	18	1
4.Батсүмбэр	**8**	6	2		**50**	20	23	7
5.Баян	**18**	18			**88**	63	25	
6.Баяндэлгэр	**60**	57	3		**25**	18	7	
7.Баянжаргалан	**71**	65	6		**71**	35	34	2
8.Баян-Өнжүүл	**35**	27	8		**41**	11	28	2
9.Баянхангай	**6**	6			**68**	35	19	14
10.Баянцагаан	**9**	5	4		**12**	12		
11.Баянцогт	**86**	74	8	4	**80**	55	21	4
12.Баянчандмань	**35**	16	17	2	**147**	60	78	9
13.Борнуур	**50**	32	18		**143**	128	15	
14.Бүрэн	**25**	17	7	1	**55**	45	10	
15.Дэлгэрхаан	**2**	2			**13**	4	7	2
16.Жаргалант	**54**	28	17	9	**208**	96	82	30
17.Заамар	**64**	64			**74**	58	11	5
18.Лүн	**81**	75	4	2	**59**	54	4	1
19.Мөнгөнморьт	**9**	8	1		**27**	22	5	
20.Өндөрширээт	**7**	5	2		**20**	19	1	
21.Сүмбэр	**45**	42	1	2	**107**	82	20	5
22.Сэргэлэн	**18**	9	7	2	**25**	13	10	2
23.Угтаал					**30**	18	12	
24.Цээл	**25**	20	3	2	**88**	58	22	8
25.Эрдэнэ	**33**	21	10	2	**125**	64	51	10
26.Эрдэнэсант	**80**	65	14	1	**105**	58	44	3
27.Зуунмод	**54**	27	23	4	**345**	198	135	12
Аймгийн дүн	**908**	**713**	**159**	**36**	**2166**	**1350**	**697**	**119**
Бүсүүдийн дүн Төвийн бүс	132	78	43	11	514	312	184	18
Хойт бүс	283	203	63	17	755	457	243	55
Баруун бүс	290	254	30	6	512	349	130	33
Зүүн бүс	203	178	23	2	385	232	140	13
2013 оны эцэст	1235	853	315	67	2632	1702	775	155
2012 оны эцэст	1235	853	315	67	2632	1702	775	155
2011 оны эцэст	1073	777	224	72	2763	1770	822	171

Өндөр настан ганц бие өрх,Тэтгэвэр,тэтгэмж тогтоогдоогүй өндөр настай хүний тоо, сум, байршлаар.

	Ганц бие өндөр настан өрхийн тоо	үүнээс		Тэтгэвэр,тэтгэмж гүй хүн	үүнээс		Ганц бие өрхийн аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин	ТТТ.өндөр настны аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
		60 + насны эр	55-иас насны эм		60+ насны эр	55-иас насны эм		
1.Алтанбулаг	**47**	19	28				2.88	
2.Аргалант	**5**		5				0.31	
3.Архуст	**22**	8	14				1.35	
4.Батсүмбэр	**41**	11	30	**1**	1		2.51	1.59
5.Баян	**50**	14	36				3.06	
6.Баяндэлгэр	**44**	27	17				2.69	
7.Баянжаргалан	**29**	13	16				1.77	
8.Баян-Өнжүүл	**5**	4	1				0.31	
9.Баянхангай	**66**	24	42				4.04	
10.Баянцагаан	**56**	11	45				3.43	
11.Баянцогт	**54**	17	37				3.30	
12.Баянчандмань	**122**	26	96	**4**	1	3	7.47	6.35
13.Борнуур	**161**	50	111				9.85	
14.Бүрэн	**82**	27	55	**12**	7	5	5.02	19.05
15.Дэлгэрхаан	**30**	12	18	**2**	1	1	1.84	3.17
16.Жаргалант	**85**	23	62	**1**		1	5.20	1.59
17.Заамар	**90**	20	70	**1**		1	5.51	1.59
18.Лүн	**59**	14	45				3.61	
19.Мөнгөнморьт	**18**	9	9				1.10	
20.Өндөрширээт	**42**	14	28	**5**	3	2	2.57	7.94
21.Сүмбэр	**30**	7	23				1.84	
22.Сэргэлэн	**50**	29	21	**37**	16	21	3.06	58.73
23.Угтаал	**49**	17	32				3.00	
24.Цээл	**51**	15	36				3.12	
25.Эрдэнэ	**99**	28	71				6.06	
26.Эрдэнэсант	**93**	25	68				5.69	
27.Зуунмод	**154**	46	108				9.42	
Аймгийн дүн	**1634**	**536**	**1130**	**63**	**29**	**34**	100.0	100.0
Б үсүдийн дүн Төвийн бүс	312	109	203	37	16	21	19.09	58.73
Хойт бүс	498	134	364	6	2	4	30.48	9.52
Баруун бүс	562	168	394	20	11	9	34.39	31.75
Зүүн бүс	262	99	163				16.03	
2013 оны эцэст	1666	536	1130	87	33	54		
2012 оны эцэст	1378	414	964	35	15	20		
2011 оны эцэст	1304	409	895	28	14	14		

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн тоог үзүүлбэл:

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
1.Алтанбулаг	**68**	32	43	19	1	4		2.67
2.Аргалант	**43**	12	2	30		11		1.69
3.Архуст	**40**	17	15	17		8		1.57
4.Батсүмбэр	**287**	147	124	108	18	27	3	11.28
5.Баян	**87**	43	47	29	2	6		3.42
6.Баяндэлгэр	**29**	9	10	18			1	1.14
7.Баянжаргалан	**58**	22	28	27		3		2.28
8.Баянөнжүүл	**29**	7	5	20		4		1.14
9.Баянхангай	**23**	10	8	15				0.90
10.Баянцагаан	**65**	30	27	24	4	8	1	2.55
11.Баянцогт	**80**	24	17	45	2	16		3.14
12.Баянчандмань	**132**	63	67	40	9	8	2	5.19
13.Борнуур	**140**	79	78	43	8	4	2	5.50
14.Бүрэн	**101**	43	21	74		6		3.97
15.Дэлгэрхаан	**69**	33	31	38				2.71
16.Жаргалант	**156**	38	53	88	2	9	2	6.13
17.Заамар	**114**	55	36	63	8	7		4.48
18.Лүн	**80**	29	17	55		2	1	3.14
19.Мөнгөнморьт	**40**	14	23	11		6		1.57
20.Өндөрширээт	**62**	36	41	20	1			2.44
21.Сүмбэр	**75**	26	42	11		5		2.95
22.Сэргэлэн	**23**	13	12	11				0.90
23.Угтаал	**102**	42	60	38		3	1	4.01
24.Цээл	**76**	32	26	44		3	1	2.99
25.Эрдэнэ	**138**	55	40	83	2	13		5.42
26.Эрдэнэсант	**163**	55	45	97	2	11	5	6.40
27.Зуунмод	**265**	108	129	136				10.41
Аймгийн дүн	**2545**	**1074**	**1047**	**1204**	**59**	**164**	**19**	100.0
Б үсүдийн дүн Төвийн бүс	450	190	216	210	5	16	1	17.68
Хойт бүс	913	389	383	365	39	80	9	35.87
Баруун бүс	790	335	285	444	11	32	8	31.04
Зүүн бүс	392	160	163	185	4	36	1	15.40
2013 оны эцэст	2699	1070	1249	1199	36	148	29	
2012 оны эцэст	2502	1065	1058	1108	83	214	39	
2011 оны эцэст	2739	1093	1105	1279	54	272	29	

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс 0-15 насны хүний тоо,сум,хүйс,шалтгаанаар.

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрлөхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
1.Алтанбулаг	**5**	2	4	1				1.98
2.Аргалант	**1**		1					0.40
3.Архуст								
4.Батсүмбэр	**13**	4	12	1				5.16
5.Баян	**6**	3	6					2.38
6.Баяндэлгэр	**3**		3					1.19
7.Баянжаргалан	**3**	2	2			1		1.19
8.Баян-Өнжүүл	**5**	1	5					1.98
9.Баянхангай	**9**	4	5	4				3.57
10.Баянцагаан	**2**	1	2					0.79
11.Баянцогт	**4**	1	1	2		1		1.59
12.Баянчандмань	**14**	2	9	5				5.56
13.Борнуур	**10**	7	9	1				3.97
14.Бүрэн	**55**	26	10	41		4		21.83
15.Дэлгэрхаан	**2**	1	2					0.79
16.Жаргалант	**17**	4	11	3		2		6.75
17.Заамар	**6**	3	4	2				2.38
18.Лүн	**10**	3	4	6				3.97
19.Мөнгөнморьт	**2**	2	2					0.79
20.Өндөрширээт								
21.Сүмбэр	**10**	1	10					3.97
22.Сэргэлэн	**2**		1	1				0.79
23.Угтаал	**10**	1	9	1				3.97
24.Цээл	**6**	1	5			1		2.38
25.Эрдэнэ	**1**	1		1				0.40
26.Эрдэнэсант	**8**	3	8					3.17
27.Зуунмод	**48**	25	23	25				19.05
Аймгийн дүн	**252**	**98**	**148**	**94**		**9**		100.0
Б ү с-үүдийн дүн Төвийн бүс	**62**	29	35	27				24.60
Хойт бүс	**69**	19	53	12		3		27.38
Баруун бүс	**106**	42	47	54		5		42.06
Зүүн бүс	**15**	8	13	1		1		5.95
2013 оны эцэст	**236**	74	174	52	1		8	
2012 оны эцэст	**251**	122	139	77	6	23	6	
2010 оны эцэст	**186**	79	135	31	5	15		

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс хөдөлмөрийн насны хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар.

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрлөхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
1.Алтанбулаг	**68**	32	43	19	1	4		2.67
2.Аргалант	**43**	12	2	30		11		1.69
3.Архуст	**40**	17	15	17		8		1.57
4.Батсүмбэр	**287**	147	124	108	18	27	3	11.28
5.Баян	**87**	43	47	29	2	6		3.42
6.Баяндэлгэр	**29**	9	10	18			1	1.14
7.Баянжаргалан	**58**	22	28	27		3		2.28
8.Баян-Өнжүүл	**29**	7	5	20		4		1.14
9.Баянхангай	**23**	10	8	15				0.90
10.Баянцагаан	**65**	30	27	24	4	8	1	2.55
11.Баянцогт	**80**	24	17	45	2	16		3.14
12.Баянчандмань	**132**	63	67	40	9	8	2	5.19
13.Борнуур	**140**	79	78	43	8	4	2	5.50
14.Бүрэн	**101**	43	21	74		6		3.97
15.Дэлгэрхаан	**69**	33	31	38				2.71
16.Жаргалант	**156**	38	53	88	2	9	2	6.13
17.Заамар	**114**	55	36	63	8	7		4.48
18.Лүн	**80**	29	17	55		2	1	3.14
19.Мөнгөнморьт	**40**	14	23	11		6		1.57
20.Өндөрширээт	**62**	36	41	20	1			2.44
21.Сүмбэр	**75**	26	42	11		5		2.95
22.Сэргэлэн	**23**	13	12	11				0.90
23.Угтаал	**102**	42	60	38		3	1	4.01
24.Цээл	**76**	32	26	44		3	1	2.99
25.Эрдэнэ	**138**	55	40	83	2	13		5.42
26.Эрдэнэсант	**163**	55	45	97	2	11	5	6.40
27.Зуунмод	**265**	108	129	136				10.41
Аймгийн дүн	**2545**	**1074**	**1047**	**1204**	**59**	**164**	**19**	100.0
Б ү с-үүдийн дүн Төвийн бүс	**450**	190	216	210	5	16	1	17.68
Хойт бүс	**913**	389	383	365	39	80	9	35.87
Баруун бүс	**790**	335	285	444	11	32	8	31.04
Зүүн бүс	**392**	160	163	185	4	36	1	15.40
2013 оны эцэст	**2699**	1070	1249	1199	36	148	29	
2012 оны эцэст	**2078**	880	865	962	55	171	25	
2011 оны эцэст	**2332**	913	894	1145	43	225	25	

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс Харах эрхтний өвчлөлттэй хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар.

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
1.Алтанбулаг	**4**	1	2	2				1.52
2.Аргалант	**3**			3				1.14
3.Архуст	**5**	1	5					
4.Батсүмбэр	**51**	26	22	15	5	9		19.32
5.Баян	**9**	5	2	5		2		3.41
6.Баяндэлгэр	**3**	1		3				1.14
7.Баянжаргалан	**3**			3				1.14
8.Баян-Өнжүүл	**2**	1	1	1				0.76
9.Баянхангай	**3**	2	1	2				1.14
10.Баянцагаан	**8**	4	1	5		2		3.03
11.Баянцогт	**8**	1		4		4		3.03
12.Баянчандмань	**16**	6	11	3		2		6.06
13.Борнуур								
14.Бүрэн	**17**	5	5	8		4		6.44
15.Дэлгэрхаан	**4**	2	3	1				1.52
16.Жаргалант	**15**	3	3	9		2		5.68
17.Заамар	**14**	5	2	11	1	1		5.30
18.Лүн	**18**	7	3	13		2		6.82
19.Мөнгөнморьт	**4**	2		4				1.52
20.Өндөрширээт	**6**	3	3	3				2.27
21.Сүмбэр	**10**	3	5			5		3.79
22.Сэргэлэн								
23.Угтаал	**13**	7	4	9				4.92
24.Цээл	**4**	1		4				1.52
25.Эрдэнэ	**8**	4		7		1		3.03
26.Эрдэнэсант	**7**	2	3	2		1		2.65
27.Зуунмод	**29**	15	10	19				10.98
Аймгийн дүн	**264**	**107**	**86**	**136**	**6**	**35**		100.0
Б ү с- Төвийн бүс	43	21	14	27		2		16.29
ү ү д- Хойт бүс	61	18	21	24		15		23.11
и й н Баруун бүс	86	34	24	53	1	8		32.58
д ү н Зүүн бүс	69	33	22	32	5	10		26.14
2013 оны эцэст	305	122	152	116	7	1	29	
2012 оны эцэст	262	99	85	114	16	41	6	
2011 оны эцэст	226	88	62	114	7	41	2	

Харах эрхтний өвчлөлттэй хүмүүсээс 0-15 насны хүний тоо,сум,хүйс,шалтгаанаар.

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
Алтанбулаг сум	1	1	1					2.78
Баян-Өнжүүл сум	1		1					2.78
Баянхангай сум	2	1	1	1				5.56
Баянцогт сум	2			2				5.56
Баянчандмань сум	5	1	3	2				13.89
Бүрэн сум	8	3	2	4		2		22.22
Дэлгэрхаан сум								
Заамар сум	1			1				2.78
Лүн сум	2	1	1	1				5.56
Сүмбэр сум	4	1	4					11.11
Цээл сум								
Эрдэнэсант сум								
Зуунмод сум	10	6	7	3				27.78
Аймгийн дүн	**36**	**14**	**20**	**14**		**2**		100.0
Б ү с- Төвийн бүс	1		1					2.78
ү ү д- Хойт бүс	5	1	1	3				13.89
и й н Баруун бүс	11	4	3	6		2		30.56
д ү н Зүүн бүс		1	1					
2013 оны эцэст	47	12	40	4			3	
2012 оны эцэст	23	8	9	9		4	1	
2011 оны эцэст	26	11	12	8		6		

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсээс Сонсгол, хэл ярианы бэрхшээлтэй хүний тоо, сум, хүйс, шалтгаанаар.

	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо бүгд	үүнээс Эмэгтэй	Бүгдээс : шалтгаанаар					Аймгийн дүнд эзлэх хувийн жин
			төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Ахуйн Осол	Үйлдвэрийн осол	
1.Алтанбулаг	**1**	1		1				0.57
2.Аргалант	**1**			1				0.57
3.Архуст	**5**	4	1	4				2.87
4.Батсүмбэр	**20**	13	10	7	1	2		11.49
5.Баян	**3**	2		3				1.72
6.Баяндэлгэр	**4**	1	1	3				2.30
7.Баянжаргалан	**3**	1	2	1				1.72
8.Баян-Өнжүүл	**3**		1	2				1.72
9.Баянхангай								
10.Баянцагаан	**2**			1			1	1.15
11.Баянцогт	**8**	1	2	5		1		4.60
12.Баянчандмань	**20**	14	10	10				11.49
13.Борнуур	**1**	1	1					0.57
14.Бүрэн	**8**	4		8				4.60
15.Дэлгэрхаан	**7**	4	3	4				4.02
16.Жаргалант	**18**	3	10	8				10.34
17.Заамар	**4**			4				2.30
18.Лүн	**5**	2		4			1	2.87
19.Мөнгөнморьт								
20.Өндөрширээт	**7**	5	4	2	1			4.02
21.Сүмбэр	**5**	1	4	1				2.87
22.Сэргэлэн	**3**	2	2	1				1.72
23.Угтаал	**9**	1	3	6				5.17
24.Цээл	**2**	1	1	1				1.15
25.Эрдэнэ	**14**	6	10	2		2		8.05
26.Эрдэнэсант	**8**	2	7	1				4.60
27.Зуунмод	**13**	6	9	4				7.47
Аймгийн дүн	**174**	**75**	**81**	**84**	**2**	**5**	**2**	100.0
Б ү с- Төвийн бүс	22	9	12	9			1	12.64
ү ү д- Хойт бүс	73	34	23	31	1	2		41.95
и й н Баруун бүс	50	23	37	25		2	2	28.74
д ү н Зүүн бүс	29	15	15	14	1			16.67
2013 оны эцэст	194	72	99	83	2	5	5	
2012 оны эцэст	269	119	149	98	3	19		
2011 оны эцэст	290	129	154	110	4	21	1	

Сумдын Хүн амын ердийн хөдөлгөөний талаархи мэдээлэлийг үзүүлбэл:

	Төрсөн хүүхэд				2014	
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	Нас барсан хүний тоо	2014 оны цэвэр өсөлт
1.Алтанбулаг	54	68	72	74	13	61
2.Аргалант	26	48	32	33	8	25
3.Архуст	36	36	35	26	8	18
4.Батсүмбэр	180	183	160	172	81	91
5.Баян	46	52	53	55	17	38
6.Баяндэлгэр	32	23	38	21	8	13
7.Баянжаргалан	32	38	48	41	10	31
8.Баян-Өнжүүл	43	56	49	64	11	53
9.Баянхангай	35	39	49	28	8	20
10.Баянцагаан	32	35	32	47	10	37
11.Баянцогт	40	51	38	54	14	40
12.Баянчандмань	91	111	96	87	23	64
13.Борнуур	109	111	128	102	24	78
14.Бүрэн	71	70	77	66	18	48
15.Дэлгэрхаан	38	40	47	51	12	39
16.Жаргалант	176	186	164	164	38	126
17.Заамар	136	165	178	167	26	141
18.Лүн	73	60	63	62	11	51
19.Мөнгөнморьт	55	33	44	38	13	25
20.Өндөрширээт	43	38	44	52	9	43
21.Сүмбэр	51	42	51	40	11	29
22.Сэргэлэн	36	37	46	44	12	32
23.Угтаал	67	73	78	69	20	49
24.Цээл	68	61	80	74	21	53
25.Эрдэнэ	103	81	78	94	33	61
26.Эрдэнэсант	112	103	132	106	31	75
27.Зуунмод	406	412	456	421	128	293
Аймгийн дүн	**2191**	**2252**	**2368**	**2252**	**618**	**1750**
Нийт хүн ам	87909	88277	88399	90049		
Нийт өрх	26635	26901	27277	28058		

Нийт хүн амд 15 - 49 насны эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жинг үзүүлбэл:

	Нийт хүн амын тоо	үүнээс Эмэгтэйчүүд		15 -49 насны эмэгтэй-чүүд	нийт эмэг-тэйд эз-х %	15 - 49 насны эмэгтэйчүүдээс				Аймгийн дүнд эз-лэх хув-ийн жин
		Бүгд	Эзлэх хувь			**15 - 19** насны	**20 - 29** насны	**30-39** насны	**40 - 49** насны	
1.Алтанбулаг	3106	1483	47.7	821	55.4	121	280	217	203	3.45
2.Аргалант	1616	745	46.1	414	55.6	72	138	103	101	1.79
3.Архуст	1254	602	48.0	318	52.8	49	110	68	91	1.39
4.Батсүмбэр	6787	3315	48.8	1713	51.7	265	550	439	459	7.54
5.Баян	2063	1051	50.9	553	52.6	101	163	157	132	2.29
6.Баяндэлгэр	1330	603	45.3	297	49.3	34	105	73	85	1.48
7.Баянжаргалан	1571	764	48.6	421	55.1	64	159	117	81	1.74
8.Баян-Өнжүүл	2086	967	46.4	537	55.5	89	151	185	112	2.32
9.Баянхангай	1379	654	47.4	352	53.8	57	110	114	71	1.53
10.Баянцагаан	1803	876	48.6	466	53.2	66	130	150	120	2.00
11.Баянцогт	1841	822	44.6	431	52.4	75	155	91	110	2.04
12.Баянчандмань	4099	1926	47.0	1026	53.3	197	332	253	244	4.55
13.Борнуур	5059	2531	50.0	1354	53.5	231	450	366	307	5.62
14.Бүрэн	3012	1494	49.6	819	54.8	153	269	215	182	3.34
15.Дэлгэрхаан	1660	810	48.8	430	53.1	80	126	134	90	1.84
16.Жаргалант	6348	3134	49.4	1657	52.9	261	533	425	438	7.05
17.Заамар	5407	2628	48.6	1410	53.7	203	444	416	347	6.00
18.Лүн	2652	1299	49.0	700	53.9	118	227	176	179	2.95
19.Мөнгөнморьт	1991	903	45.4	482	53.4	71	149	127	135	2.21
20.Өндөрширээт	1921	923	48.0	481	52.1	85	146	156	94	2.13
21.Сүмбэр	1778	840	47.2	447	53.2	71	140	117	119	1.97
22.Сэргэлэн	1841	859	46.7	443	51.6	69	140	141	93	2.04
23.Угтаал	2640	1296	49.1	683	52.7	111	218	189	165	2.93
24.Цээл	2480	1212	48.9	651	53.7	114	237	160	140	2.75
25.Эрдэнэ	3862	1836	47.5	950	51.7	171	335	241	203	4.29
26.Эрдэнэсант	4369	2124	48.6	1167	54.9	230	375	265	297	4.85
27.Зуунмод	16094	8216	51.1	4506	54.8	565	1585	1222	1134	17.87
Аймгийн дүн	**90049**	**43913**	48.8	**23529**	53.6	**3723**	**7757**	**6317**	**5732**	100.0
Б үс- Төвийн бүс	24930	12401	**49.7**	6773	**54.6**	910	2286	1915	1662	27.68
үүд- Хойт бүс	27528	13313	**48.4**	7042	**52.9**	1172	2298	1794	1778	30.57
ийн Баруун бүс	25520	12440	**48.7**	6693	**53.8**	1151	2152	1825	1565	28.34
дүн Зүүн бүс	12071	5759	**47.7**	3021	**52.5**	490	1021	783	727	13.40
2013 оны эцэст	88399	43353	**49.0**	23491	**54.2**	3714	7889	6250	5638	
2012 оны эцэст	87410	42854	**49.0**	23731	**55.4**	3784	8073	6273	5601	
2011 оны эцэст	88277	43410	**49.2**	24590	**56.6**	4200	8396	6410	5584	

Хүн амын нийгмийн үзүүлэлттэй холбоотой үр дүнгийн үзүүлэлтүүд.

	1000 хүнд ногдох ерөнхий коффицентүүд			10000 хүнд ногдох.				
	төрөлт	нас бар-алт	цэвэр өсөлт	эмнэл-гийн ор	их эмч	эмнэл-гийн дунд мэргэж	ЕБС-д сурал-цагсад	Үзвэр үзэгчид
1.Алтанбулаг	24.3	4.3	20.0	32.8	9.8	26.2	1189.8	858.7
2.Аргалант	20.7	5.0	15.7	56.4	12.5	62.6	1259.0	1227.7
3.Архуст	20.9	6.4	14.5	48.2	8.0	72.3	931.7	1630.5
4.Батсүмбэр	25.3	11.9	13.4	22.1	5.9	19.2	1431.9	2276.1
5.Баян	27.1	8.4	18.7	34.4	9.8	54.1	1249.7	3503.1
6.Баяндэлгэр	15.8	6.0	9.8	45.3	7.5	67.9	754.4	4677.5
7.Баянжаргалан	26.4	6.4	20.0	45.1	6.4	64.5	1012.3	1379.8
8.Баян-Өнжүүл	30.7	5.3	25.4	38.3	4.8	47.9	488.7	407.3
9.Баянхангай	20.1	5.7	14.4	50.3	7.2	57.5	1292.6	861.8
10.Баянцагаан	26.1	5.5	20.5	44.4	11.1	61.0	432.9	2364.0
11.Баянцогт	29.5	7.6	21.9	43.7	10.9	54.6	939.6	1092.6
12.Баянчандмань	22.1	5.8	16.2	30.4	5.1	30.4	1583.4	461.8
13.Борнуур	20.6	4.8	15.7	30.3	8.1	26.2	1428.4	2739.8
14.Бүрэн	21.9	6.0	15.9	33.2	6.6	43.2	1494.0	3336.7
15.Дэлгэрхаан	30.7	7.2	23.5	48.1	6.0	60.2	878.7	493.5
16.Жаргалант	25.9	6.0	19.9	23.7	6.3	20.6	1537.5	941.2
17.Заамар	31.3	4.9	26.4	28.1	7.5	26.2	1034.9	310.7
18.Лүн	23.6	4.2	19.4	38.0	11.4	45.6	1273.5	1083.4
19.Мөнгөнморьт	18.7	6.4	12.3	39.4	4.9	59.2	956.6	3451.7
20.Өндөрширээт	27.7	4.8	22.9	42.6	5.3	58.6	916.4	6180.1
21.Сүмбэр	22.7	6.3	16.5	39.8	11.4	62.5	1512.2	494.6
22.Сэргэлэн	22.8	6.2	16.6	36.3	5.2	51.9	238.5	1763.0
23.Угтаал	26.7	7.7	19.0	31.0	11.6	42.6	1741.8	9982.6
24.Цээл	29.7	8.4	21.3	36.1	12.0	44.1	1708.1	441.1
25.Эрдэнэ	24.7	8.7	16.1	31.6	5.3	34.2	1037.1	205.3
26.Эрдэнэсант	23.9	7.0	16.9	33.8	13.5	36.0	1432.4	5806.3
27.Зуунмод	26.8	8.2	18.7	144.1	65.0	119.9	1834.8	12180.0
Аймгийн дүн	25.2	6.9	18.3	53.3	18.0	53.7	1125.1	3921.9
Б үс- Төвийн бүс	26.5	7.1	19.4	95.1	44.4	92.4	4088.5	8234.1
үүд- Хойт бүс	24.0	7.3	16.7	26.5	7.4	30.2	1405.1	1530.9
ийн Баруун бүс	26.5	6.1	20.4	31.8	9.4	41.7	1316.3	3178.8
дүн Зүүн бүс	23.0	7.4	15.5	36.0	6.7	53.4	1158.5	2109.2
2013 оны эцэст	27.1	6.4	20.8	48.6	20.6	51.4	1530.9	30518.2
2012 оны эцэст	25.8	7.7	18.1	50.2	18.2	48.6	339.0	30518.2
2011 оны эцэст	25.0	7.7	17.3	48.3	17.6	20.7	332.6	4524.8

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнээс тэргэнцэртэй хүний тоог үзүүлбэл:

Сум	Тэргэнцэртэй хүний тоо	Эмэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл					
			Төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Зам тээврийн осол	Ахуйн осол	Үйлдвэрийн осол
Алтанбулаг	2		1	1				
Аргалант	3	2		1				2
Архуст	1		1					
Батсүмбэр	22	10	9	1		2	3	7
Баян	1	1	1					
Баян-Өнжүүл	1		1					
Баянхангай	1	1		1				
Баянчандмань	2		2					
Борнуур	2	1	1	1				
Дэлгэрхаан	8	5		8				
Жаргалант	5	4	2	2		1		
Заамар	2			1				1
Зуунмод	5	1	2	3				
Лүн	2			2				
Мөнгөнморьт	1			1				
Сэргэлэн	2		2					
Угтаалцайдам	3	2	2					1
Цээл	2			1		1		
Эрдэнэ	3	1		3				
Аймгийн дүн	68	28	24	26		4	3	11
2013 он	31	14	12	13		1		5

Сум	Байнгын асаргаанд байдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	Эмэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл					
			Төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Зам тээврийн осол	Ахуйн осол	Үйлдвэрийн осол
Алтанбулаг	8	2	6	2				
Аргалант	2			1				1
Батсүмбэр	125	5	46	59	8	2	3	7
Баян	9	6	5	3				1
Баянжаргалан	3	1	2					1
Баянцогт	6	1	2	4				
Баянчандмань	3		2	1				
Борнуур	12	7	7	5				
Бүрэн	14	7	10	3				1
Дэлгэрхаан	3	2	3					
Жаргалант	8	1	5	3				
Заамар	9	4	6	3				
Зуунмод	17	8	16	1				
Лүн	10	4	5	5				
Мөнгөнморьт	7	3	4	3				
Сүмбэр	2	1				2		
Сэргэлэн	15	8	4	10			1	
Угтаалцайдам	7	5	4	3				
Цээл	7	2	3	3		1		
Эрдэнэ	22	15	7	15				
Эрдэнэсант	4	2	1	3				
	4	2	1	3				
Аймгийн дүн	293	84	138	127	8	5	4	11
2013 он	174	81	103	66	2			3

Сум	Тэтгэвэр тэтгэмж тогтоолгосон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	Эмэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл					
			Төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Зам тээврийн осол	Ахуйн осол	Үйлдвэрийн осол
Алтанбулаг	68	32	43	19	1	1		4
Аргалант	45	12	4	30				11
Архуст	34	17	11	19				4
Батсүмбэр	243	134	110	88	18	7	3	17
Баян	87	44	47	29	2	3		6
Баяндэлгэр	29	9	10	18			1	
Баянжаргалан	54	20	29	22				3
Баян-Өнжүүл	56	12	32	24				
Баянхангай	26	12	8	18				
Баянцагаан	65	30	27	24	4	1	1	8
Баянцогт	80	24	17	45	2			16
Баянчандмань	137	63	71	41	9	6	2	8
Борнуур	26	13	10	6	5	2	1	2
Бүрэн	101	43	21	74				6
Дэлгэрхаан	73	32	35	38				
Жаргалант	50	26	6	44				
Заамар	114	55	36	63	8			7
Зуунмод	427	179	193	229		5		
Лүн	80	29	17	55		5	1	2
Мөнгөнморьт	44	12	2	33	2	4		3
Өндөрширээт	62	36	36	25	1			
Сүмбэр	41	13	1	40				
Сэргэлэн	41	16	11	30				
Угтаалцайдам	96	36	61	35				
Цээл	55	20	20	30		2	1	2
Эрдэнэ	116	71	45	56	2			13
Эрдэнэсант	5	3	2	2		1		
Аймгийн дүн	**2255**	**993**	**905**	**1137**	**54**	**37**	**10**	**112**
2013 он	2822	820	866	958	21	25	18	114

Сум	Хөдөлмөр эрхэлж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	Эмэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл					
			Төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Зам тээврийн осол	Ахуйн осол	Үйлдвэрийн осол
Алтанбулаг	3	2	1	2				
Аргалант	8			8				
Архуст	5	1	1	4				
Батсүмбэр	14	6		9	2			3
Баян	8	5	2	4	1			1
Баяндэлгэр	1			1				
Баянжаргалан	15	8	8	7				
Баянхангай	2	1		2				
Баянцагаан	21	12	9	8	2			2
Баянцогт	6	3	1	3	1			1
Баянчандмань	49	22	17	12	9	5	1	5
Борнуур	38	22	22	11		2	1	2
Бүрэн	4	2	1	3				
Дэлгэрхаан	48	22	8	40				
Жаргалант	21	9		16	1	3	1	
Заамар	4	2		3	1			
Зуунмод	68	47	25	43				
Лүн	3	1		2			1	
Мөнгөнморьт	5	1		5				
Өндөрширээт	3	2	3					
Сүмбэр	3	3		3				
Угтаалцайдам	4	2		4				
Цээл	7	1	2	5				
Эрдэнэ	16	6		16				
Эрдэнэсант	35	15	9	17	2	1	2	4
Аймгийн дүн	**391**	**195**	**109**	**228**	**19**	**11**	**6**	**18**
2013 он	295	128	101	157	10	6	6	15

Сум	Хөдөлмөр эрхэлдэггүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	Эмэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл					
			Төрөлхийн	Олдмол				
				Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
				Ердийн өвчин	МШӨ	Зам тээврийн осол	Ахуйн осол	Үйлдвэрийн осол
Алтанбулаг	65	30	42	17	1	1		4
Аргалант	37	12	4	22				11
Архуст	31	16	11	16				4
Батсүмбэр	255	127	114	92	16	7	3	23
Баян	79	39	45	25	1	3		5
Баяндэлгэр	24	9	6	17			1	
Баянжаргалан	37	11	20	16				1
Баян-Өнжүүл	26	8	2	24				
Баянхангай	24	11	8	16				
Баянцагаан	44	18	18	16	2	1	1	6
Баянцогт	74	20	15	43	1			15
Баянчандмань	88	41	54	29		1	1	3
Борнуур	43	24	21	18	3	1		
Бүрэн	87	34	12	70				5
Дэлгэрхаан	25	10	25					
Жаргалант	21	7		21				
Заамар	104	50	32	58	7			7
Зуунмод	359	132	168	186		5		
Лүн	77	28	17	53		5		2
Мөнгөнморьт	37	11	2	28	1	3		3
Өндөрширээт	56	32	33	22	1			
Сүмбэр	38	9	10	27			1	
Сэргэлэн	26	7	10	16				
Угтаалцайдам	79	33	51	28				
Цээл	67	31	23	39		2	1	2
Эрдэнэ	105	63	45	45	2			13
Эрдэнэсант	75	22	18	45	2		4	6
Аймгийн дүн	**1983**	**835**	**806**	**989**	**37**	**29**	**12**	**110**
2013 он	1593	634	638	808	15	15	22	95